

**VJESNIK
ZADARSKE NADBISKUPIJE**

Broj 7-8 /2000

SADRŽAJ

Nadbiskupova riječ, 222

HRVATSKA BISKUPSKA KONFERENCIJA, 223

Poruka Hrvatskih biskupa o vjeronauku u školi, 223

Izjava Komisije "Iustitia et pax" o odnosu mass-medija i istine, 227

In memoriam: Mons. Anton Tamarut, 229

ZADARSKA NADBISKUPIJA, 230

Molitva za Euharistijski kongres Zadarske nadbiskupije, 230

XXXIX. Svećenički dan Zadarske nadbiskupije, 232

Dr. Milan Špehar: Darovi Duha, 232

O. Jozo Milanović: Svećenik i Euharistija, 237

Nadbiskupov interview o radu nedjeljom i blagdanom, 239

ODREDBE, 243

OBAVIJESTI, 246

VIJESTI I DOGAĐAJI, 247

NAŠI MLADOMISNICI: Don Dario Tičić, 261

IZ POVIJESTI NAŠIH ŽUPA: Preko, 262

KRONIKA, 268

VJESNIK ZADARSKE NADBISKUPIJE - Službeni vjesnik Nadbiskupije zadarske - ISSN 1331-7016; Izdavač: Nadbiskupski ordinarijat Zadar, Zeleni trg 1, 23000 Zadar, tel. 315-712, fax: 316-299; Odgovara: Mons. Ivan Prendža, nadbiskup zadarski; Uredničko vijeće: Rozario Šutrin, Nedjeljko Zubović, Livio Marijan; Tiska WA Graf, N. Tesle bb, 23000 Zadar, tel. 323-592; Datum ulaska u tisak ovog broja Vjesnika: 5. srpnja 2000.

NADBISKUPOVA RIJEČ

NIJE NAM TEŠKO

Od otvaranja Jubilejske godine, na Božić 1999. godine, proteklo je više od pola godine. Već sada vidimo koliko se Crkva Božja pokrenula u slavljenju Jubileja. Teško bi bilo i narođiti sve aktivnosti Svetoga Oca Ivana Pavla II., i sva nastojanja u Rimu a kamoli pratiti ih, iz dana u dan. I sami smo svjedoci brojnih zbivanja u Crkvi, u našoj Domovini. Nositelji smo, međutim, brojnih događanja i programa Jubilejske godine u našoj Nadbiskupiji.

Što se zbilo u našoj mjesnoj Crkvi? S radošću smo predvodili vjernike naših dekanata, po redu, na jubilejska oprosna hodočašća, u majku svih crkava Nadbiskupije, u katedralu. Drevna Anastazijsina katedrala primala je pod svoje lukove, poput majke, dekanatska mnoštva. Radovala se vjerničkom zanosu, slavlјima koja su izgradivila i obogaćivala naše vjernike. Grad Zadar je bio svjedok svjedočkih pohoda sa svih strana naše Nadbiskupije. Svatko je želio na svoj originalan način, liturgijskim pjevanjem, molitvama, darovima ostaviti uspomenu svoga dolaska i ispisati dio jubilejskih ostvarenja i raspoloženja. Nosili su vjernici svojim kućama osvježenu vjeru, doživljaj zajedništva i oprosne darove, primljene u susretu s Kristom u sakramantu pomirenja i Euharistije.

I naši svećenici bili su iznenađeni odazivom vjernika. Kao da su iznova doživjeli govor žara i vjernosti naših župnih zajednica. A Božji narod i ovaj put je dokazao kako zna osluhnuti poticaje Duha koji su uvijek snažniji u nekim zbijenim i važnim događajima. S druge strane nije izostao napor i zauzetost svakog prezbitera i njihovih suradnika u animaciji puka Božjega. Zato smo bili obradovani blagoslovom susreta, brojnošću vjernika i svjedočkim zanosom.

U proljeće, po Uskrsu, započeli su se redati Euharistijski kongresi po dekanatima. Započeli smo uoči Bijele nedjelje u Biogradu i završili u Salimu na Dugom otoku, na Dan državnosti. Na taj način, i Nadbiskup i svećenici, okupljeni smo Božji narod na terenu, po dijecezanskim pastoralnim središtima. Oni su također poticali vjerničke energije u ostvarivanju središnjeg smisla Jubileja - rast u euharistijskoj vjeri i praksi. Bili su različiti i opet originalni, od dekanata do dekanata, i brojnošću i načinom odvijanja. Pokazalo se, i za budućnost poučno, da su subote bile manje prikladne od nedjelja za dekanatske euharistijske kongrese. No, nije nedostajalo nastojanja i, nadamo se, plodova za buduća okupljanja. I dok ulazimo u ljeto i kalendarski, u zaista vrele i sušne dane, naše misli idu prema Dijecezanskom euharistijskom kongresu koji će se održati u Zadru, 23. rujna ove godine. Vjerujem da će biti vrhunac naših euharistijskih nastojanja u Godini Velikoga jubileja. Nosit će oznaku, bez sumnje, svjedočku, koja nam je potrebna u ovom času Crkve i Domovine.

Moje je iskustvo, u svim našim okupljanjima, da naš prezbiterij i naši vjernici znaju svoju privrženost Kristu i svjedočko zajedništvo u Crkvi potvrđivati kada je to objektivno najpotrebnejše. Znamo, naime, da je naše vjerničko i crkveno zajedništvo i u ovim jubilejskim proslavama evangelizatorski čas u našoj sredini koji ne smije izostati. Na svetkovinu Velike Gospe započet ćemo neposrednu pripravu na naš Euharistijski kongres. Dotle ću Vam uputiti svoje pismo s poticajima i potrebnim uputama. Budući da s početkom rujna započinje i nova školska godina, imat ćemo prilike animirati mlade, osnovce, srednjoškolce i radničku mladež kako bismo ih još snažnije otvorili Euharistiji.

Za sve to, priznajmo, trebat će ozbiljnih npora, ali sam siguran da nosimo u sebi temeljno raspoloženje - *nije nam teško!*

Nadbiskup

DB: 1-8/5000

RCE ISUSOVO - 30. lipnja 2000., na
lagdan presvetog Srca Isusova predvodi
uharistiju i propovijedao u župi Presevočeg
rca Isusova, Zadar-Voštarska.

VETI PETAR I PAVAO - 29. lipnja 2000.,
a svetkovinu sv. Petra i Pavla, u katedrali sv.
tosiće, g. Nadbiskup je zaređio za svećenika
on Darija Tijica. Nakon redenja, privedeno je
tri mase za mladomislika, uspešno roditelje i
većenike u sjemenosti „Zmajevic“ u Zadru.

VEČENIČKO VJEĆE - 28. lipnja 2000., u
adbiškupskom domu u Zadru, g. Nadbiskup
predsjedao IX. sjednici Večeničkog vijeća
adbiškupije Zadarke.

OSJET VODITELJA CRS-a - 27. lipnja
000, u Nadbiskupskom domu u Zadru, g.
adbiškup Že primio g. R. Conollya, voditelja
RS (Christian Relief Service) u Zagrebu, sa
uradnicima.

TU - 26. lipanjia 2000, u sjemeništu „Zmajevac“, Nadržiškupe, u susretu s državljima „G“ i „H“. Nađeni su se surroci s odgojiteljima, emenista i župničima sjemeništaraca Nad- skupije Zadariske. Tema susreta bila je život i djelemljivanje. Škola je uključena u ovu akciju.

ASTANAK PROFESSORA NADBISKUP-
KE GIMNAZIJE - 26. lipnja 2000., u Nad-
skupskom domu, u Zadru, g. Nadbiskup je
odesjedao sastanku profesora Nadbiskupske
časnice gimnazije u Zadru na kojem se anala-
zalo proteklu školsku godinu na još školi.

JEDNICA VRS-a - 26. lipanj 2000., g.
radbiskup je predsjedao sjednici Visoke
eoško-katehetske Skole u Zadru

ELLEGACIJA NEOKATEKUMENA - 24.
putja 2000., mons. M. Bošković, gen. vikar,
rimio je delegaciju odgovornih Neokatoliku-
menskeg puta iz Pule.

RIZMA U BIOGRADU - 25. lipnja 2000.,
. Nadbiskup je slavio Euharistiju i posjećio
akrament sv. Potvrdje mladima u župi Bio-
rad.

RZMA U BENKOVČU - 24. lipnja 2000., Nadbiskup je slavio Euharistiju i posjetio latrament sv. Povrde mладима u Župi enkovac.

OSJEĆI GOKROVĆU - 23. lipnja 2000., g.
adbiškup je požeo Benediktinski samostan sv. Kuzme i Damjana na Gokovcu. Pos-
toje don Darija Trtica, dako na, u duhovnič-
ezbama za svećenike redenje kao i braču-
enje.

to Kero.

VETKOVINA TJSLOVA - 22. lipnja 2000., na svetkovinu Tjeleia i Krvii Kristove, g. Radbiskup je predvodoio Euharistiju u katedri sv. Stosije i procesiju ulicama grada Osijeka, od katedrale sv. Stosije do crkve sv. Bartolomeja. Ovoj godišnjoj Tjelelovo je obilježeno 100. godišnjica osnutka redovničke samostana, zadarskih župnika redovničkih župnika grada Osijeka. Predstavnika redovničkih župnika gradskih župnika kao i animacijom zborova mostva vesnika kao i animacija srednjim

VJESNIK

HRVATSKA BISKUPSKA KONFERENCIJA

SKOLI

I ZUPNOJ KATEHEZI

2. Crkva se smatra pozvanom i dužnom upoznati sve ljudi koji to žele s potroškom Isusa Krista o našoj dužljem smislu čovjekova života i svijeta. Time ona ispunjava vašu zadacu navještajsa Evanđelja i ostvaruje svoju dje-lovatu na ljudavu na području odgoja i obra-zovanja mladih narastaja.

Vjerona u skoli

brojnih vjeroučitelja ljudi te u isto vrijeme nij-
ihovo stjecanje permanentno doskolovala je na
katehetskim stručnim skupovima. Izraden je
Plan i program katoličkog vjeronaučaka za os-
novnu i srednju školu te za predškolske us-
vjetonaučnih udžbenika. Pokrenuto je i dosk-
olovanje odgojiteljica i odgojitelja za ogosi u
vjerenicama. Sve to pred-
vode biskupski katehetski uređi u koordinata-
ciji Nacionalnog katehetskoga uređa Hrvat-
ske biskupске konferencije. Pogeo je izlaziti i
katehetski glasnik u svih promicanja svih
osobitosti i boje komunitacije među vjer-
otičima. Nema sumnje da su ostvareni
brojni pozitivni rezultati koji ponekad nisu
vidljivi. Dakako, treba istaknuti i nastojanje
nađežnih državnih institucija na čelu s Min-
istarstvom prostih djelatnosti i sportsa, skolskih vrastih,
osobito brojnih projekti učiteljica i sporta, skolskih vrastih
vjeroučitelja i vjeronaučaka u skolski sustav.
Radnjički se tome ne može da izuzeti od
zauzećog promišljaja našega odgojnoga
služenja, kako u školi tako i u zupnijoj zajed-
nići.

Crkva je od početka shvatila izazove i odgojila svećenika i redovnika pogrešne skolovanje bivšem sustavu ujče bilo mogućeno. Osim svoga poslanja, što joj u skoro polustoljethom vremena privatila nove mogućnosti ostvarenja svećenika i redovnika pogrešne skolovanje

1. Mi, hrvatski biskupi, s radoscu se sjeccamo
Hrvatskih pravosudja, po prvi puta nasoj vjer-
nickoj i srios javnosti priopćili da su u Hrvat-
skoj ostvareni osnovni uvjeti za ponovo pos-
tupno uvođenje konfesionalnog katoličkoga
vesronauka u osnovnu i srednju školu, kao
izbornog predmeta, te vjerskoga odgoja u
ih je domjelo Ministarstvo prosjete i kulture
Republike Hrvatske, Svetu Stolicu i Repub-
liku Hrvatsku potvrdile su 1996. godine Ugo-
vorom o suradnji na području odgoja i kulture
„nastavu katoličkog vjeronauka u svim jav-
nim osnovnim i srednjim školama i u predšk-
olskim ustanovaima, kao obvezatnog predmeta
za one koji ga izaberi“ (čl.1.). Nakon toga su
Vlada Republike Hrvatske i Hrvatska biskup-
ska konferencija, 1999. godine, potpisale
provedbeni Ugovor o katoličkom vjeronauku
u javnim školama i vjerskom odgoju u javnim
predškolskim ustanovaima.

U vjeronaučni poklici Isusa Krista, a potaknuti sa-
dašnjim trenutkom u kojem se nasla Crkva na-
lazi, odličili smo, dragi vjernici, uputi vam,
na kraj uve i na pogrebu novе skolske godine,
poruku o važnosti i svrsti odgoja u vješt, tj. o
vjeronauku u školi i katolički učupnoj zasjed-
nici.

Bx. 7-8/2000.

SLAVLJE MARIJE, MAJKE CRKVE NA RIJEČKOJ BOGOSLOVIJI - 12. lipnja 2000., na blagdan Marije, Majke Crkve, Bogoslovno sjemenište u Rijeci proslavilo je svoju zaštitnicu. Uime Zadarske nadbiskupije sudjelovao je mons. M. Bolobanić, gen. vikar, koji se tom prigodom sastao s bogoslovima Zadarske nadbiskupije u Rijeci.

SVETI ANTE PADOVANSKI - 13. lipnja 2000., na blagdan sv. Antuna Padovanskog, u župi Zadar-Smiljevac, Nadbiskup je predvodio svečanu Euharistiju u kripti buduće nove župne crkve i blagoslovio djecu. Svečano je bilo je i u svim župama gdje se sv. Antun slavi kao naslovnik ili zavjetni blagdan. U Nuniću je, uz nazočnost velikog broja vjernika i članova komune za lječenje ovisnosti, svetu misu predvodio mons. M. Bolobanić, gen. vikar.

SVEĆENIČKI DAN ZAD. NADBISKUPIJE - 14. lipnja 2000., u Pagu, u crkvi Gospe od Staroga Grada, proslavljen je 39. Svećenički dan Nadbiskupije zadarske. G. Nadbiskup je predvodio Euharistiju i održao homiliju. Predavanja su održali dr. Milan Špehar i o. Jozo Milanović (Vidi: Zad. nadb. i Vijesti).

MEĐUNARODNO SAVJETOVANJE O OBTELJSKIM SAVJETOVALIŠTIMA - 15. lipnja 2000., u prostorijama Caritasa Nadbiskupije zadarske, g. Nadbiskup je otvorio međunarodno savjetovanje o obiteljskim savjetovalištima. Sudjelovali su djelatnici Caritasa biskupije Rottenburg-Stuttgart, članovi Vijeća za obitelj HBK, predstavnici Ministarstva rada i socijalne skrbi te članovi Caritasa domaćina.

SJEDNICA PROFESORSKOG VIJEĆA - 16. lipnja 2000., u Nadbiskupskom sjemeništu "Zmajević", održana je završna sjednica profesorskog vijeća. Sjednici je bio nazočan mons. M. Bolobanić, gen. vikar.

ZAHVALNICA U SJEMENIŠTU - 17. lipnja 2000., u sjemeništu "Zmajević", Nadbiskup je predvodio concelebriranu Misu zahvalnicu za završtek školske godine 1999/2000. na Nadbiskupskoj klasičnoj gimnaziji u Zadru

KRIZMA U SV. FILIP-JAKOVU I TURNJU - 17. lipnja 2000., g. Nadbiskup je slavio Euharistiju i podijelio sakramenat sv. Potvrde u župama Sv. Filip i Jakov i Turanj.

KRIZMA NA PAŠMANU - 18. lipnja 2000., g. Nadbiskup je slavio Euharistiju i podijelio sakramenat sv. Potvrde pripravnicima u župama Neviđane-Mrljane i Pašman. 16. lipnja sastao se s krizmanicima, njihovim kumovima i roditeljima.

REDOVNIČKO OBLAČENJE - 18. lipnja 2000., na svetkovinu Presv. Trojstva, u samostanskoj kapeli Corpus Domini Sestara Pohodenja bl. Djevice Marije u Zagrebu, ušla je u novicijat i obukla redovničko odijelo s. Ana Marija Vujasin, rodom iz Pakoštana. Euharistijsko slavlje je predvodio mons. M. Bolobanić, gen. vikar.

MATURALNI ISPITI - 19. i 20. lipnja 2000., g. Nadbiskup je predsjedao Komisiji za maturu, na ispitimima na Nadbiskupskoj klasičnoj gimnaziji u sjemeništu "Zmajević" u Zadru.

POHOD TAJNIKA CARITASA EUROPE - 20. lipnja 2000., g. Nadbiskup je primio u Nadbiskupskom domu u Zadru, tajnika Caritasa Europe, g. Ikinga i njegova suradnika i zadržao ih na objedu zajedno s g. Vicom Batarelom, v.d. direktorom Hrvatskog Caritasa.

PRETKRIZMANIČKI SUSRETI U BENKOVCU I BIOGRADU - 21. lipnja 2000., u Benkovcu i Biogradu, g. Nadbiskup se sastao s roditeljima, krizmanicima i kumovima pred krizmu u tim župama.

Uvjereni smo da Crkva vjeronaukom u školi pruža važan doprinos sveukupnom odgoju i obrazovanju. Valja imati na pameti da je u središtu vjeronauka ljudska osoba koju treba promicati na način da se djeci i mladima pomogne da uoče religioznu komponentu kao neizostavni čimbenik za svoj rast u ljudskosti i slobodi. Stoga vjeronauk nastoji pomoći u sazrijevanju dubokih "pitanja smisla" koja mlađi nose u sebi, pokazujući kako Kristovo Evangelje pruža istinit i pravi odgovor, čija je plodnost ukorijenjena u kulturnom tkivu europskih naroda. Na taj način vjeronauk pomaže učenicima da zrelije osmisle i ostvare vlastiti život u obitelji i u društvu. Tamo gdje je opasnost da prevlada pretjerani individualizam i život obilježen uglavnom potrošačkim mentalitetom, vjeronauk ističe neosporive vrijednosti. Putem ispravne slike koju pruža o Bogu i čovjeku omogućuje da djeca i mlađi jasno uoče nova kriva božanstva i pseudoreligije, od okultizma do nacionalizma i rasizma koji preziru čovjeka te da prema svemu steknu osobni kritički stav.

3. Svjesni da učenici imaju pravo na istinito i sigurno upoznavanje vjere kojoj pripadaju, dužnost nam je učiniti sve da dublje spoznaju Kristovu osobu i cjelevitost navještaja Radosne vijesti koju je on objavio. Već smo u prvoj našoj Poruci istaknuli da u glavnu zadaću vjeronauka u školi spada upoznavanje, čuvanje i razvijanje vlastitog te upoznavanje i poštivanje tuđeg vjerskog, kulturnog i nacionalnog identiteta. Otvorenost prema drugima i različitim, upoznavanje u duhu ekumenizma svih kršćanskih Crkava i dijalog s drugim religijama sastavni je dio katoličkog vjeronauka u školi. Time konfesionalni katolički vjeronauk ima bitno ekumensku i dijalošku dimenziju. Samo s ispravno formiranom savješću i izgrađenim vlastitim stavom čovjek može donositi slobodne i odgovorne odluke i ući u plodan dijalog s drugima. Tko god objektivno analizira planove i programe katoličkog vjeronauka može vidjeti da oni odgajaju za suživot sa svima bez obzira na nacionalnu i

vjersku pripadnost. Školski vjeronauk njeguje i interdisciplinarni dijalog koji se uspostavlja na onoj razini na kojoj svaki predmet oblikuje osobnost učenika. Time utemeljuje, jača, razvija i upotpunjuje odgojno djelovanje škole (usp. *Opći direktorij za katehezu*, 73).

Katolička se Crkva u Hrvatskoj, po uzoru na gotovo sve Crkve u zemljama Europske zajednice, odlučila za konfesionalni vjeronauk. Konfesionalni vjeronauk ima svoje duboko opravданje i u današnjem pluralističkom društvu i tzv. laičkoj državi, kao što to potvrđuju iskustva u skoro čitavoj Europi. On je najbolji oblik ostvarenja religiozne dimenzije u školskom odgoju i stoga opravdano predstavlja čvrstu komponentu europske škole. Vjeronauk u školi je djelo služenja dobru čovjeka, u duhu Kristova poslanja izrečenog riječima: "Ja dodoh da život imaju, u izobilju da ga imaju" (Iv 10,10).

Na temelju rečenoga smatramo da nemaju pravog opravdanja pojedina mišljenja da se umjesto vjeronauka uvede *religijska kultura* koja bi se temeljila na upoznavanju kulturnih fenomena svih religija. U tako zamišljenoj religijskoj kulturi slabci dijalog do kojega je u Hrvatskoj svima stalo. Naime, u dijalogu se učimo pluralizmu i različitostima koje smo pozvani vrednovati i cijeniti, ali ne na štetu vlastitog vjerskog identiteta i života po svojoj vjeri. Težnje za sinkretizmom i nekom neutralnom religijom novoga svjetskog poretka koje podržavaju neku religijsku kulturu lako mogu dovesti do duhovnog i vjerskog osironašenja čovjeka. Gdje se sve jednako postavlja jedno pokraj drugoga, kao da je sve iste važnosti, tamo se ne odgaja za pravu slobodu koja se misli ostvariti predmetom religijske kulture. Uostalom, mnogi elementi tzv. religijske kulture ugrađeni su u planove i programe katoličkoga vjeronauka. S druge strane, oni bi po naravi stvari trebali biti prisutni i u drugim predmetima, kao što su hrvatski jezik i književnost, povijest, umjetnost i dr. Školski vjeronauk tumači u duhu kršćanske poruke i

Roditeljima i kumovima u župama Turači ŠV.
2000., g. Nadbiskup se surso s križmanicima,
PRETRIMANICKI SURST - 12. lipnja
dove.

KOMISIJA ZA MATURE - 12. lipnja 2000.,
g. Nadbiskup je predsjedao komisiji Nadbiskup
upske klasine gimnazije, pred kognom su vovo-
godinji maturanti branili svoje pismene ra-
dove.

bilješko hodočasće u Rim.

Neokatekumeni. Na Duhove, poslje podne, u
sportskoj dvorani jazzme, održan je surst
je predvodić mons. M. Bolobanac, su ordzali
Kuršilo. U katedrali sv. Stosije bdesne, kose
ordzamo je molitveno bdesne elanova pokreta
macka, kosa je boravila u Hrvatskoj na stu-
macku. Nadbiskup je prvi putovanju.

SVETOVINA DUHOVA - 11. lipnja 2000.,
Belačica i Šrca Lusoča-Voštarnica u Zadru.
križmanicima župa Marijina uznesenja-
hartsiju i podjelelo sakrament sv. Potvrde
na svekovini Pedeštemice - Duhovi - g. Nad-
biskup je predvodić sv. Stosije, sv. Sime i Bokanica.
DLEGACIJA CARITASA IZ ESENNA - 8.

ZAHVALNICA NA VTKS-i - 9. lipnja
2000., u crkvi Gospe od Kastela (Zdravljica) u
Zadru, g. Nadbiskup je predvodić godine na Vi-
valicu na zavrsku akademiske godine na Vi-
soko teološko-katoličkoj školi u Zadru.

KRIZME NA BELAFUŽI I VOSTARNICI -
10. lipnja 2000., g. Nadbiskup je slavio Eu-
haristiju i podjelelo sakrament sv. Potvrde
na svekovini Pedeštemice - Duhovi - g. Nad-
biskup je predvodić sv. Stosije, sv. Sime i Bokanica.
DAN REĐOVNIČA - 7. lipnja 2000., u samo-
stavu Koludrica benediktini sv. Marije,
održan je Dan redovnic u Zadarškoj nad-
biskupiji. G. Nadbiskup je predvodić pre-
viersko obrazovanje prema vlastitim
zakav nagin odgoja iz kosega bi se isključilo
znači da se vase pravo kri,ako bi se nametao
kojni je gradanska vlast dužna postovati. To
zajamena i stavom Republike Hrvatske i
To nakele proizlazi iz vjeske slobođe kose je
zionalni katolički vjeronauk u okviru škole.
priprada pravo i dogovorost da izaberte vjer-
sku pouku za vasu deču, a to znači i konfe-
deracija o krcanjskom odgoju, 3). Vama
puti misao kako bi postale izvorom nove
zemljama. On to čini tako da se istakne njihov
zajedničke danasnjim europskim narodima i
civilizacije kao što su Judska prava, slobođa,

SRERNA MSA MONS. BATELJE - 6.
REFENJA - 9. lipnja 2000., u kapeli Nad-
biskupske doma, u prigodi desete obljetnice
biskupovlji su na proslavi srebrne Mise mons.
dr. Jurja Batele, ravnatelja Dječakog
semeništa u Zagrebu, na kosoje propovije-
da g. Nadbiskup. Navečer učici slavija, g.
Nadbiskup je u Dječakom semeništu, na Sa-
Nadbiskup je u Dječakom semeništu, na Sa-
lati, u Zagrebu, imao surst sa sjemeništar-
cima i predvodić klanjanje Presvetom u sjem-
enisko crkvi.

5. Dragi roditelji! Riječima II. vatkanskog sa-
boru ističemo da ste vi, kosi ste dali život svo-
jih dječići, priči galvani njihovi odgojitelji (usp.
Zemljama. On to čini tako da se istakne njihov
zajedničke danasnjim europskim narodima i
autonomija i dosločanstvo osobe, kose su

Riječ roditeljima
VJENCIK
B. 7-8/2000.

Riječ roditeljima
VJENCIK
B. 7-8/2000.

Sudionici župne kateheze i školskog
vjerovanja

onavala u duhu II. vatkanskog sabora.
mcaju župne kateheze, pozvanе да се све висе
i program župne kateheze prema novom pot-
Dizimo да је томе велике помоћи нови Plan
vati из јереја како у Crkvi тако у друштву.
uključuju, како би могли бујији животи да се
за све, напосле за све, отворене
župне кateheze бујији животи да насе-
хеze. Prilikom же од особите вазношти да насе-
пohađanje i vjeronauka u školi i župne kateheze
razumej, euharistiјe i potvrde тачији redovito
ješivo vezani. Imajući to na pamet potpuno је
u župi postoji jasnata razlika, ipak oni су најраз-
Prema izmedu vjeronauka u školi i kateheze
turgijskom slavlju i životu.
jednici, sto се Posebno očituje u nezimom li-
vorije učici, slavi i živi u konkretnoj župi за-
stavlja se na iskustvo vjere kose se најsljeto-
turgijsko, sakramentalno i apostolsko sažije-
katehezom. Ona, наиме, потче duhovno, li-
расте i živi u јери, а sto се Postize župnom
crkvenu, односно župnu uklijucivanje u ordelenu
lovit odgoj potrebno uklijucivanje u ordelenu
uceñju, slavjenju i življenu, ipak je za cje-
vjera u svim nezimim dimenzijama, ћи. u
vjeronauku školi susstano upoznaje katolička
iski, školski i župni odgoj. Prema se kroz
dih imo vise oblika. To su u prvom redu obitel-
4. Dragi vjermici! Znamo da odgoj dece i mla-
đa kateheze i župne kateheze i školskog
vjerovanja

skolskog vjerovanja.
prištrositi Crkve u svremenoj školi preko
sagovrati od pristavnih promisljana i sudova o
vama sve na plodonosan džalag kosić ce nas
nade za drustvo u kosem živimo. Stoga poseti-
puti misao kako bi postale izvorom nove
zajedničke danasnjim evropskim narodima
zajedničke danasnjim evropskim narodima i
civilizacije temeljne vrijednosti naše kulture i
civiličarje keo do su Judska prava, slobođa,

GOSPA OD ZEĆEVA - 29. svibnja 2000., u Ninu, proslavljen je zavjetni blagdan Gospe od Zećeva. G. Nadbiskup je predvodio svečanu koncelebriranu Euharistiju i procesiju s Gospinim kipom po gradu Ninu uz sudjelovanje brojnoga puka.

EUHARISTIJSKI KONGRES SALJSKOG I BOŽAVSKOG DEKANATA - 29. svibnja 2000., u Salima, uoči Euharistijskog kongresa, g. Nadbiskup je bio na otvaranju izložbe "Petar Lorini - prosvjetitelj: 150 - godišnjica rođenja", u tamošnjoj Osnovnoj školi. Navečer je sudjelovao na svečanoj Večernjoj u župnoj crkvi sv. Marije. 30. svibnja 2000., u kopnecelbraciji s mons. M. Oblakom, nadbiskupom u miru i svećenicima dvaju dekanata, predvodio je Misu i procesiju kroz

LIPANJ, 2000.

SVETKOVINA UZAŠAŠĆA - 1. lipnja 2000., na svetkovinu Uzašašća Gospodinova, g. Nadbiskup je predvodio svečanu Euharistiju u katedrali sv. Stošije. Pjevalo je Središnji gradski crkveni zbor pod ravnateljem mons. Pavle Kera.

PRETKRIZMANIČKI SUSRETI - 1. lipnja 2000., g. Nadbiskup se susreo s krizmanicima, njihovim roditeljima i kumovima u župi sv. Ivana Krstitelja, Zadar-Relja, a 2. lipnja 2000., u župi sv. Antuna Padovanskog-Smiljevac.

BLAGOSLOV ZVONA U RTINI - 2. lipnja 2000., u župi Ražanac, filijali Rtina, Nadbiskup je blagoslovio dva nova zvona i predvodio Euharistiju.

ZAHVALNICA STUDENATA I PROFESSORA - 2. lipnja 2000., navečer, u crkvi sv. Šime u Zadru, Nadbiskup je slavio Euharistiju zahvalnicu za završetak akademske godine na Filozofskom fakultetu i Visokoj učiteljskoj školi u Zadru.

župu Sali na Dekanatskom Euharistijskom kongresu koji je obuhvatilo župe Dugog otoka, Iža i Ravu (vidi: Vjesti).

PRETKRIZMANIČKI SUSRET - 31. svibnja 2000., u župama sv. Josipa (Plovanija) i Bezgrešnog Začeća (Puntamika) u Zadru, Nadbiskup se susreo s krizmanicima, roditeljima i kumovima.

POSJET DELEGACIJE DRAČEVCA - 31. svibnja 2000., u Nadb. domu u Zadru, mons. M. Bolobanić, generalni vikar, primio je delegaciju župe Zadarski Dračevac na čelu sa župnikom don Rozarijom Šutrin a u svezi gradnje tamošnje nove župne crkve.

KONCERT ZBORA BOGOSLOVA IZ ZAGREBA - 2. lipnja 2000., u crkvi sv. Šime u Zadru, Zbora bogoslova Nadbiskupskog bogoslovnog sjemeništa u Zagrebu pod ravnateljem Mo Mihe Demovića.

PRETKRIZMANIČKI SUSRET - 2. lipnja 2000., g. Nadbiskup se susreo s krizmanicima, roditeljima i kumovima u župi sv. Antuna Padovanskoga, Zadar-Smiljevac.

KRIZME U ZADARSKOM DEKANATU - 3. lipnja 2000., g. Nadbiskup je preko Euharistijskog slavlja podijelio sv. Potvrdu mladima u župama sv. Josip-Plovanija i Bezgrešno začeće BDM-Puntamika. 4. lipnja 2000., podijelio je sv. Potvrdu u župama Bibinje, sv. Ivan-Relja i sv. Ante-Smiljevac-Zadar.

ZBOR SAVJETNIKA - 5. lipnja 2000., u Nadbiskupskom domu, u Zadru, g. Nadbiskup je predsjedao 24. sjednici Zbora savjetnika Zadarske nadbiskupije.

Dakako, dragi roditelji, vi ste odgojitelji najprije u obitelji, a onda sudjelovanjem, zajedno s djecom i mladima, u životu župne zajednice, osobito na nedjeljnoj misi. Time djeca bolje shvaćaju i radosnije žive Božju blizinu koju kao roditelji očitujete, što na njih ostavlja odlučujući trag kroz cijeli život. I ovom zgodom ističemo važnost nedjeljne mise koja je izvor i vrhunac cijelog kršćanskog života (usp. *Dogmatska konstitucija o Crkvi*, 11).

I vas, poštovani roditelji, koji iz osobnih i časnih motiva upisujete djecu na katolički vjeroučitelj te im - iako ste možda nekog drugog uvjerenja - na taj način želite pružiti mogućnost da vaša djeca, u traženju životne istine, upoznaju i katoličku vjeru i tradiciju u sredini u kojoj živate, molimo za suradnju s vjeroučiteljima i sa školom. Neka vaša želja i naša odgovornost budu na služenje sveukupnom dobru djece.

Sve vas, dragi vjernici, odnosno članovi župnih zajednica, molimo da podržite svoje vjeroučitelje u školi i katehete u župi, da bi djeca i mladi pod vodstvom župnika i vjeroučitelja dublje upoznali sve ono što Crkva predlaže. Naime, odgoj u vjeri, odnosno kateheza, djelo je cijele crkvene zajednice. Otud i važnost zalaganja u produbljenju vjere na susretima za odrasle, odnosno za roditelje, i aktivnijeg sudjelovanja u životu župne zajednice. Pritom je od posebne važnosti da roditelji, kao i cijela župna zajednica podržavaju svoje vjeroučitelje i katehete.

Riječ župnicima i vjeroučiteljima

6. Dragi vjeroučitelji i vjeroučiteljice u školi i katehete u župnoj zajednici! Zahvalni za svako vaše zalaganje i entuzijazam na području školskog vjeroučitelja proteklih godina, pozivamo vas da nastavite vaše djelo naviještanja onim početnim žarom, kojim ste ga i prihvatali. Ne zaboravite da za vas religioznost i vjera nisu samo znanje nego prije

svega osobni stav i svjedočanstvo života, što na poseban način očituju sudjelovanjem u životu župne zajednice kao i osobnim sakramentalnim i molitvenim životom. Nosite, stoga, zajedno s Crkvom odgovornost za sadržaje vjeroučitelja koje ste pozvani prenositi onako kako vam to predlaže Crkva i kako to zahtijevaju suvremene školske didaktičko-metodičke postavke, u čemu ste se pozvani trajno usavršavati. Vodite pritom računa o posebnostima i razlikama između školskog vjeroučitelja i župne kateheze te o njihovom komplementarnom odnosu.

Pozivamo i vas, dragi svećenici, u prvom redu župnici, da kao predvoditelji odgojnog djela Crkve posebnu brigu posvetite župnoj katehezi kojom se djeca, mladi i odrasli uključuju u župnu zajednicu. Nastojte pratiti i pomagati sve vidove odgoja u vjeri, posebno vjeroučiteljima u školi, bilo vlastitim trajnim usavršavanjem na stručnim katehetskim skupovima, bilo podrškom vjeroučiteljima koji rade u školi ili katehetama u župnoj zajednici.

Zaključak

7. Konačni je cilj kateheze uvesti čovjeka u zajedništvo, u bliskost s Isusom Kristom. Ostvarenju toga pridonose posebno župna kateheza i školski vjeroučitelji, kao temeljne službe Crkve na dobro djece, mladih i odraslih. U ime odgovornosti koju nosimo pred Kristovim nalogom naviještanja Kraljevstva Božjeg pozivamo na zauzeto zalaganje sve koji su na različite načine uključeni u izgradnju vjere i života čovjeka.

Na kraju, riječima *Općeg direktorija za katehezu*, tog važnog rimskog dokumenta, koji svima vama preporučujemo da ga proučavate, molimo svemogućega Boga da ojača toliko djela koja se posvuda obavljaju u prilog rasta vjere i naslijedovanja Isusa Krista Spasitelja. Neka zagovorom Djelice Marije u Crkvi ojača nova snaga za rađanje sinova i kćeri u vjeri te odgoj prema punini života u Kristu.

KRONIKA

SVIBANJ, 2000.

B. 7-8/2000.

ZADUŠNICA ZA POK. NADBISKUPA SERRA CLUB - 22. svibnja 2000., održana je u GARKOVIĆA - 26. svibnja 2000., u katedrali Sv. Marijana Oblačk, nadbiskup u točekih lika koj se aktivno uključuju u godišnja skupština Serra Cluba, udruzeњa kar-točkih mons. Marijan Oboć. Nadbiskup u svibnja 2000. g. Nadbiskup je sudjelova na dekanata u Obrvoču. G. Nadbiskup je predvo-dekanat u Obrvoču. Podravljene su slike i spomen dan posvete katedrale. Stosje, 27. svibnja 2000., u katedrali sv. Stosje, svibnja 2000. g. Nadbiskup je slavio Euharistijsku misu u Niškom Dragevcu - 27. KRIZMA U NIŠKOM DRAGEVCU - 27. svibnja 2000., g. Nadbiskup je slavio Euharistijsku misu u Niškom Dragevcu. Dam učiti se surso križu i podigli se sv. potvrdi mlađima u župi STEFANO GOBBI U ZADRU - 25. svibnja 2000. g. Nadbiskup je predvođen mlađima u župi Raznača u Niškom Dragevcu (vidi: Vjesnička).

preminuca.

genetrali vikar a pjevač je Katedralni župnik i dio mons. M. Bolobanac, katedralni župnik i je spomen posvete katedrale. Misu je predvođen svečanim euharistijskim slavljem proslavljenem svibnja 2000., g. Nadbiskup je sudjelova na dekanata u Domovini - 28. svibnja 2000. MISU ZA DOMOVINU - 28. svibnja 2000., u župi crkvi u Nišu, g. Nadbiskup je predvođen dio sv. Misu za Domovinu i Potom procesiju dačkom radili, g. Nadbiskup je govorio o NADBISKUP O DAKONATU NA HKR-u - 25. svibnja 2000., navečer, na Hrvatskom kazalištu u Crkvi u emisiji *Temeleći* vjeru.

2. U posvećenosti božića za trizvit, za glavnost i služmost, mediji se sve mnoge zari-tljane u hrvatskoj i evropskoj kulturi. Don Štefanović je predvođen Euharistiju i susreuo se sa Zajednicom SMP-a u župi Kolan. Razmamekog dake je predvođen Euharistiju Euharistijskom Kongresu Raznici, g. Nadbiskup je predvođen Euharistijskom Kongresu Raznici, g. Nadbiskup je predvođen Euharistijski Kongres Razana. CKOG DEKANATA - 28. svibnja 2000., u

“Godi” citate. Postupak oktavijana istine maju za istinu, a sve više traze i istinu ono što i usmjeruje prezentera. Postupak oktavijana istine bilo novim, koji ne polaze od običtvina, komentare, opuzbe ili osude bilo političara, javnog pronađenja, obavljajući esto ostre nog životu koju poglavito stvaraju sredstva javnog političkog izraza političke živote i

članovima pokreta. Bio je nazočan i. Jedvaši, ogovorili su Cenacolo u Hrvatskoj. Don Štefanović u katedrali i držao nagovor Italije don Štefano Gobbi, osnivač SMP, pred-ske nadbiskupije. Za tu prigodu došao je iz skog marijanškog pokreta (Cenaku) iz Zagreba. Tako najveći dio “kreativnih” snaga u hrvatskoj državi ostanje u istini u srušenoj župi. Margušin je avangrag interesa ilir posve zanemarujući, nacionala povijest i sl., potiskujući na razgovaralo o djelovanju isekari Diokonija. nove životu, kao što su znamost, kultura, reli-gija, nacionala povijest i sl., potiskujući na grada. Pritom se druga vaza podnosi jav-đavljajuće nezadovoljstvo i, što je puno gorje, među štirim slojevima hrvatskih gradana pro-đavljajućih posavu, sto je preveo,

članost i sluzmost, mediji se sve mnoge zari-tljane u hrvatskoj i evropskoj kulturi. Don Štefanović je predvođen Euharistiju i susreuo se sa Zajednicom SMP-a u župi Kolan. Razmamekog dake je predvođen Euharistiju Euharistijskom Kongresu Raznici, g. Nadbiskup je predvođen Euharistijskom Kongresu Raznici, g. Nadbiskup je predvođen Euharistijski Kongres Razana. CKOG DEKANATA - 28. svibnja 2000., u

“Godi” citate. Postupak oktavijana istine maju za istinu, a sve više traze i istinu ono što i usmjeruje prezentera. Postupak oktavijana istine bilo novim, koji ne polaze od običtvina, komentare, opuzbe ili osude bilo političara, javnog pronađenja, obavljajući esto ostre nog životu koju poglavito stvaraju sredstva javnog političkog izraza političke živote i

članovima pokreta. Bio je nazočan i. Jedvaši, ogovorili su Cenacolo u Hrvatskoj. Don Štefanović je predvođen Euharistiju i susreuo se sa Zajednicom SMP-a u župi Kolan. Razmamekog dake je predvođen Euharistiju Euharistijskom Kongresu Raznici, g. Nadbiskup je predvođen Euharistijski Kongres Razana. CKOG DEKANATA - 28. svibnja 2000., u

ODNOŠI MASS-MEDIJA I ISTINE

IZJAVA KOMISIJE “JUSTITIA ET PAX” HBK

B. 7-8/2000.

Na sve vas, draga djece, mlađi, roditelji, učenici, vjeroučitelji, kateheti i prosvećeni djelemljici, zazivamo Božji blagoslov.

ili mitiza hrvatska povijest te zanimanje pokoji radikalizacijski esto se ili omalovazava projekti radikalizacijski esto se ili omalovazava bilo novim, koji ne polaze od običtvina, komentare, opuzbe ili osude bilo političara, javnog pronađenja, obavljajući esto ostre nog životu koju poglavito stvaraju sredstva javnog političkog izraza političke živote i

i drugih doluka. javnog mističa, političkih, pospoldarskih vrijednosti, posebno političke živote i

članovima pokreta. Bio je nazočan i. Jedvaši, ogovorili su Cenacolo u Hrvatskoj. Don Štefanović je predvođen Euharistiju i susreuo se sa Zajednicom SMP-a u župi Kolan. Razmamekog dake je predvođen Euharistiju Euharistijskom Kongresu Raznici, g. Nadbiskup je predvođen Euharistijski Kongres Razana. CKOG DEKANATA - 28. svibnja 2000., u

“Godi” citate. Postupak oktavijana istine maju za istinu, a sve više traze i istinu ono što i usmjeruje prezentera. Postupak oktavijana istine bilo novim, koji ne polaze od običtvina, komentare, opuzbe ili osude bilo političara, javnog pronađenja, obavljajući esto ostre nog životu koju poglavito stvaraju sredstva javnog političkog izraza političke živote i

članovima pokreta. Bio je nazočan i. Jedvaši, ogovorili su Cenacolo u Hrvatskoj. Don Štefanović je predvođen Euharistiju Euharistijskom Kongresu Raznici, g. Nadbiskup je predvođen Euharistijski Kongres Razana. CKOG DEKANATA - 28. svibnja 2000., u

“Godi” citate. Postupak oktavijana istine maju za istinu, a sve više traze i istinu ono što i usmjeruje prezentera. Postupak oktavijana istine bilo novim, koji ne polaze od običtvina, komentare, opuzbe ili osude bilo političara, javnog pronađenja, obavljajući esto ostre nog životu koju poglavito stvaraju sredstva javnog političkog izraza političke živote i

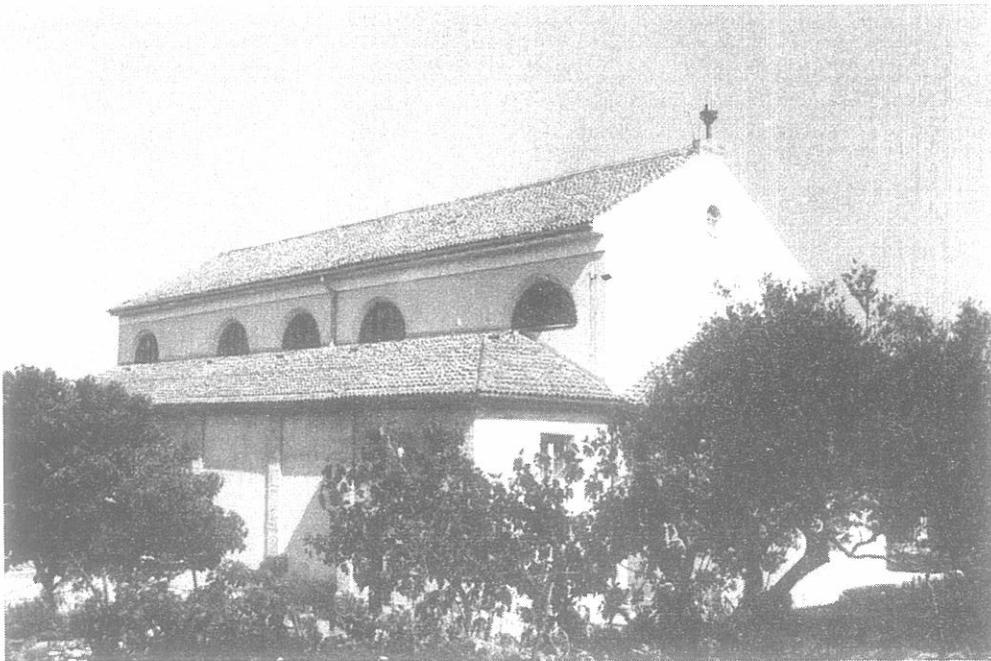
članovima pokreta. Bio je nazočan i. Jedvaši, ogovorili su Cenacolo u Hrvatskoj. Don Štefanović je predvođen Euharistiju Euharistijskom Kongresu Raznici, g. Nadbiskup je predvođen Euharistijski Kongres Razana. CKOG DEKANATA - 28. svibnja 2000., u

“Godi” citate. Postupak oktavijana istine maju za istinu, a sve više traze i istinu ono što i usmjeruje prezentera. Postupak oktavijana istine bilo novim, koji ne polaze od običtvina, komentare, opuzbe ili osude bilo političara, javnog pronađenja, obavljajući esto ostre nog životu koju poglavito stvaraju sredstva javnog političkog izraza političke živote i

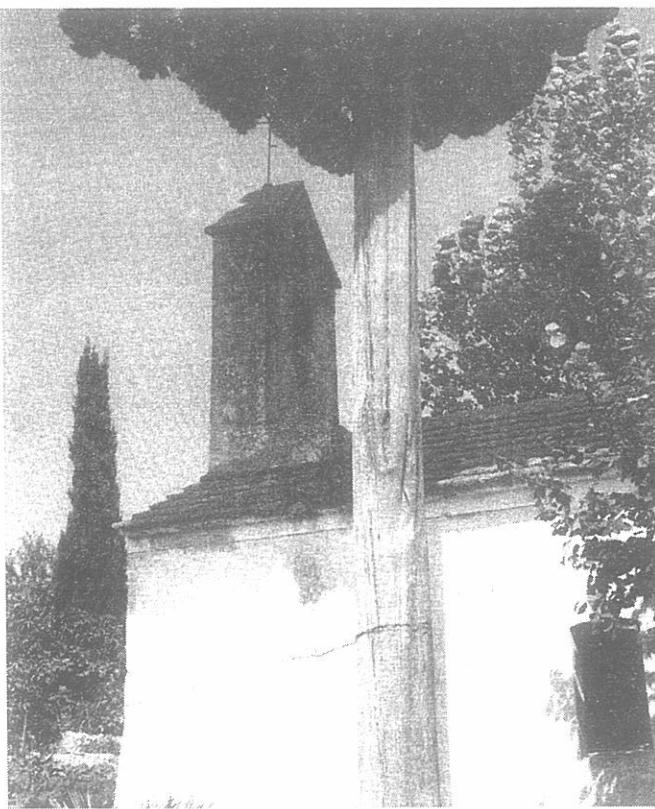
članovima pokreta. Bio je nazočan i. Jedvaši, ogovorili su Cenacolo u Hrvatskoj. Don Štefanović je predvođen Euharistiju Euharistijskom Kongresu Raznici, g. Nadbiskup je predvođen Euharistijski Kongres Razana. CKOG DEKANATA - 28. svibnja 2000., u

“Godi” citate. Postupak oktavijana istine maju za istinu, a sve više traze i istinu ono što i usmjeruje prezentera. Postupak oktavijana istine bilo novim, koji ne polaze od običtvina, komentare, opuzbe ili osude bilo političara, javnog pronađenja, obavljajući esto ostre nog životu koju poglavito stvaraju sredstva javnog političkog izraza političke živote i

članovima pokreta. Bio je nazočan i. Jedvaši, ogovorili su Cenacolo u Hrvatskoj. Don Štefanović je predvođen Euharistiju Euharistijskom Kongresu Raznici, g. Nadbiskup je predvođen Euharistijski Kongres Razana. CKOG DEKANATA - 28. svibnja 2000., u

Nova župna crkva Gospe od Ružarija

Crkva Sv. Marije na Ošljaku

tateljstvo. Takve tvrdnje, plasirane u javnosti, teško ugrožavaju ugled i dostojanstvo ljudi kojih se tiču i koje se često proglašava krivim prije nego što se dokaže pojedinačna krivnja. Time vrijedaju čovjeka u njegovoj "ljudskoj časti". Svako zdravo društvo mora se oduprijeti svim vrstama ideoloških i komercijalnih pritisaka.

3. Svesni smo teške situacije i odgovornog položaja u kojem se u ovom trenutku nalaze hrvatski mediji. Zarbinjavajuća je situacija stvorena zbog niza problema koji ih opterećuju: pitanje javnih medija, neuređeni vlasnički odnosi, kalkulacije na tržištu koje se želi pod svaku cijenu osvojiti, odnosi vlasnici-urednici-novinari... Zbog toga u Hrvatskoj sve više jača "senzacionalizam" u medijima u kojem stradaju pojedinačne osobe, čije se dostojanstvo teško ugrožava. Jednako tako zabrinjava sve prisutniji dojam u javnosti kako su neki mediji u stanovitoj sprezi s predstavnicima vlasti ili drugih političkih snaga.

4. Senzacionalističko novinarstvo treba u Hrvatskoj prepustiti mjesto istraživačkom novinarstvu u kojem će se poštivati osnovna ljudska prava, a prije svega dostojanstvo čovjeka kao osobe. Hrvatski građani imaju pravo na istinu koja će biti plod objektivnog istraživanja i izvješćivanja. Samo tako hrvatski mediji odigrati i onu, njima svojstvenu i bitnu, odgojnu funkciju u društvu, a koja, zbog navedenih površnosti, ostaje neostvarena. Medijima u tome mogu pomoći javni djelatnici, nadasve političari koji su odgovorni ne samo za svoje postupke

općenito, nego i, posebno prema medijima, za svaku svoju javno izgovoreniju riječ.

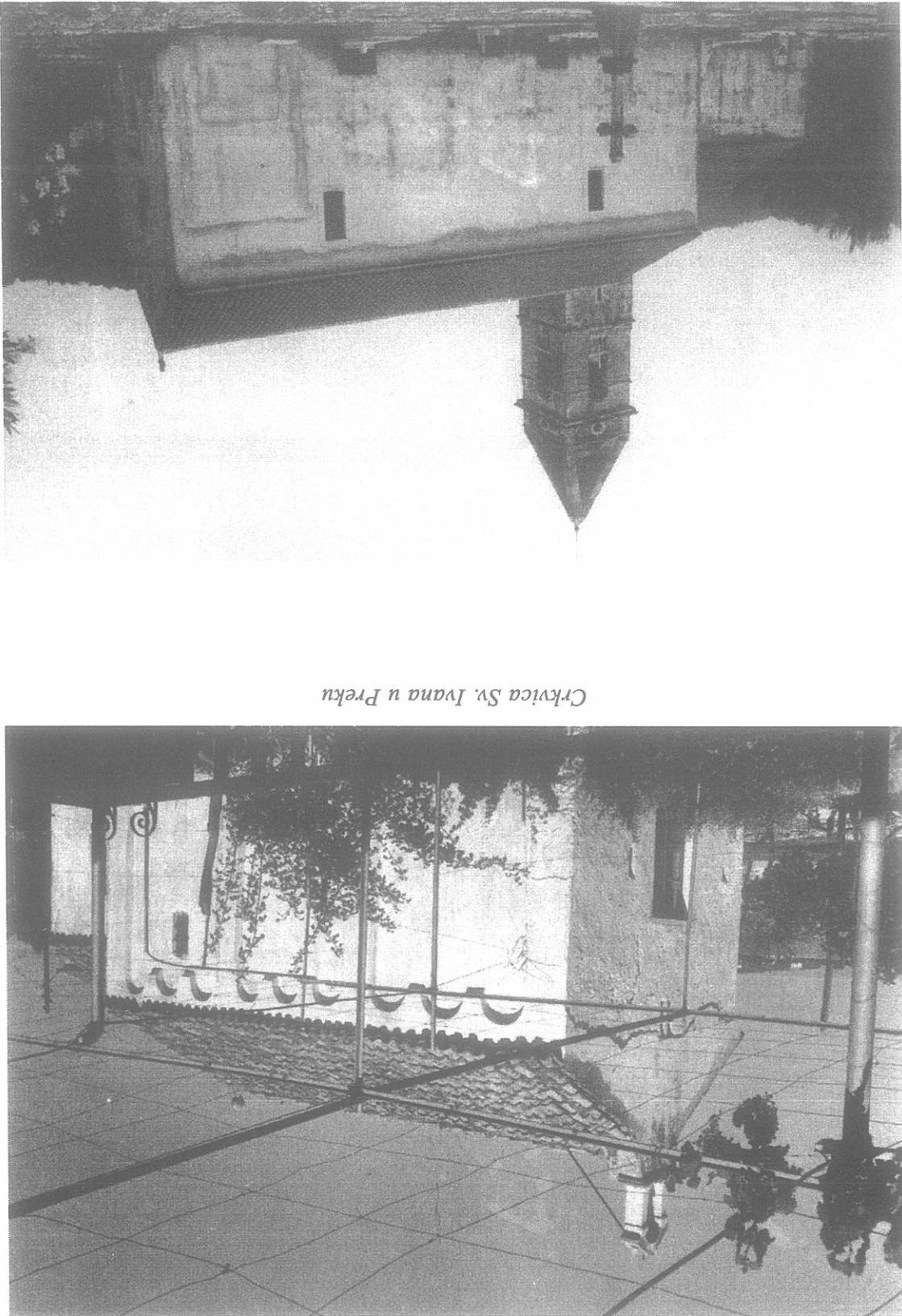
5. Sve je to razlog zbog kojeg se Komisija "Iustitia et pax" HBK obraća odgovornima u javnim medijima i u političkom životu, kao i cijeloj javnosti. Dok izražavamo poštivanje i visoko priznanje njihovu radu, želimo djelatnike u javnim medijima također podsjetiti na njihovu odgovornost prema istini i prema javnosti za napisanu i izgovoreniju riječ, te ih ujedno podržati u njihovim nastojanjima za više etičnosti u vlastitoj profesiji. Drago nam je da se o tome u posljednje vrijeme sve više raspravlja i među samim novinarima.

6. Obraćamo se i odgovornima u političkom životu da doista pomognu kako bi mediji postali neovisni o političkim strankama te bili u službi objektivne istine i nepristranog informiranja javnosti. Apeliramo također na ljudе u kulturi, znanosti, prosvjeti, u nevladinim udrušugama i na sve građane da svi pridonesu, u skladu sa svojim mogućnostima, stvaranju kvalitetnijeg medijskog djelovanja u našoj domovini, što će pridonijeti većem jedinstvu, složi i miru među našim građanima. Smatramo da se radi o vrijednosti za koju se svi trebamo svojski zauzeti.

U Zagrebu, 3. srpnja 2000.

Predsjednik:
Mons. Ivan Milovan, biskup porečko-pulski

Stara župna crkva Gospe od Ruzarjia

Crkviča Sv. Ivana u Preku

VIJESNIK

B. 7-8/2000.

IN MEMORIAM**RJECKO-SENJSKI NADBISKUP****MONS. ANTON TAMART**

U srjeđenju, 28. lipnja 2000., u Rijeci, u 68. Šibenskim biskupom imenovan je 5. veljače 1986., a zaređen je u Šibenskoj katedrali 16. ožujka 1986. Oba vjaka suzbu biskupa Šibenčkog od 1986. do 1987. Rijecko-senjskim posjedici moždano ga udara, umro je 1990. Ū Hrvatskoj biskupskoj konferenciji se sjeskog nadbiskupa preuzeo je 13. siječnja 1988. godine. Sužbu riječko-prosničku 1987., a u tu je suzbu uveden 20. siječnja 1988. godine. Nadbiskupom imenovan je 4. nadbiskupom koadjutorom imenovan 20. prosinca 1987., a u tu je suzbu uveden 20. dr. Anton Tamart.

U srjeđenju, 28. lipnja 2000., u Rijeci, u 68. Šibenskim biskupom imenovan je 5. veljače 1986., a zaređen je u Šibenskoj katedrali 16. ožujka 1986. Oba vjaka suzbu biskupa Šibenčkog od 1986. do 1987. Rijecko-senjskim posjedici moždano ga udara, umro je 1990. Ū Hrvatskoj biskupskoj konferenciji se sjeskog nadbiskupa preuzeo je 13. siječnja 1988. godine. Sužbu riječko-prosničku 1987., a u tu je suzbu uveden 20. siječnja 1988. godine. Nadbiskupom imenovan je 4. nadbiskupom koadjutorom imenovan 20. prosinca 1987., a u tu je suzbu uveden 20. dr. Anton Tamart.

Zagrebu, te u Biskupskom sjemeništu u Nadbiskupskome dječakom sjemeništu u Mesetu, a daljje ſkolovanje nastavio je u Pagu. Osnovnu ſkolu pohadao je u rodome Provinciјa 1932. Godine u Novojici na otoku Nadbiskup Anton Tamar utvrdio je 1. svetcenika je Zaruden 29. lipnja 1957. u No-Rijeci i Pazinu od 1953. do 1957. Godine, Zadarju. Visoku bogoslovnu ſkolu pohadao je Pazinu. Višoku bogoslovnu ſkolu pohadao je Rijeci. Vrata u nekom predstavljajući sv. Jermima u Hrvatski papiski zavod sv. Jermima u turgijskog vijeća te glavu Biskupske komisije za Hrvatski papiski zavod sv. Jermima u Zagrebu, te u Biskupskom sjemeništu u Mesetu, a daljje ſkolovanje nastavio je u Pagu. Osnovnu ſkolu pohadao je u rodome Mesetu, a daljje ſkolovanje nastavio je u Pagu. Godine 1970. do 1976. biskup Šibenčko-Senjski Mlađu misu. Od 1977. do 1992. godine vratio se u Malom Losinju, a s počekom rada II. vatikanskoje sluzbu duhovnog pomocinika u Malom Losinju, a s počekom rada II. vatikanskog konciila 1962. godine poslao je na studij u Rim gdje je počeo Povrh te fakultete na Rimski sveučilištu Gregorijan i Liturgijski institut na Papinskom Ateneumu iz krvenog Stekao je doktorsku diplomu iz krvenog prava i diplomu magisterija u liturgici.

Od 1967. do svoje smrti vratio je sluzbu professe u Staru župnu crkvu Gospe od Ruzarjia u Krku. U Krku je službu professe imenovan vratio je sluzbu kapetola. Od 1973. do 1976. godine bio je župnik u Punu, a od 1976. do 1979. godine župnik u Rijeci. Nakon toga 1979. godine imenovan je kanclerom pa generalnim vikarijem Riječke biskupije, a 1980. godine je prešao u Kraljevo redovno karmelitovom vikarijem. Sjemekiću, Od 1973. do 1976. godine bio je Zazimoviću. Od 1973. do 1976. godine i osobnim tajnikom biskupu Karmelu Zdravkoviću. Od 1973. do 1976. godine i osobnim tajnikom biskupu Krku. Sjemekiću je službu profesije na Teologiji u Rijeci. U Krku je sluzbu profesije imenovan vikarijem 1967. Od 1967. do svoje smrti vratio je sluzbu profesije na Staru župnu crkvu Gospe od Ruzarjia u Krku.

geslom:

ŽRTVA, EUHARISTIJA, APOSTOLAT
prema uzoru profesora dra. Ivana Merza i domaćeg sina Ive Mašina, hrv. rodoljuba i mučenika.

Od 1. svibnja 1998. djeluje u župi kat. pokret ‘Marijina legija’. Pod vodstvom svećenika i pod nazivom *Prezidij Gospe od Ružarijsa ‘Preko’* surađuje u poslanju Crkve šireći vjeru skrbeći se za spas ljudske braće. Okuplja molitvene i radne članove.

Župnici Preka

1. Don Romano Gršković, 1869-1875.
2. Don Šime Sorić, 1875. (Nekoliko mjeseci kao upr. župe)
3. Don Miho Čurković, 1875-1878.
4. Don Šime Stanić, 1878-1885.
5. Don Fausto Motušić, 1885-1893..
6. Don Srećko Motušić, 1893-1894.
7. O. Zamarija Žgalić, 1894. (nekoliko mjeseci kao upr. župe)
8. Don Ivo Ivanović, 1894-1914.
9. Don Mate Garković, 1914-1925.
10. Don Ante Banić, 1925-1930.
11. Don Mirko Didović, 1930-1934.
12. Don Vinko Rasol, 1934-1952.
13. O. Rudi Jerak, 1952.
14. O. Ljudevit Gregov, 1952-1957.
15. O Ljubomir Valčić, 1957-1960.
16. O. Benko Dujmović, 1960-1968.
17. O. Stano Jelušić, 1968-1971.
18. O. Josip Vrdoljak, 1971-1976.

19. O. Stanko Turčić, 1976-1980.
20. O. Vice Blekić, 1980-1982.
21. Don Franjo Šipušić, 1982-1996.
22. Don Tito Šarin, 1996-

Svećenici iz Preka (još živi):

1. Don Sebastijan Lončar
2. O. Ivo Mazić (u Ogulinu)
3. O. Roko Gregov (na Školjiću)
4. O. Bono Mazić (u Kraljevu)
5. O. Josip Marcellić (u Splitu)
6. Don Jerko Gregov (u Bokanjcu)
7. O. Nikola Nižić (u Zadru)
8. O. Josip Mazić (u Njemačkoj)
9. O. Andrija Štajduhar (u Splitu)
10. O. Mirko Gregov (eksklastriran - u Njemačkoj)

***

“Svakomu Prečaninu - piše biskup Josip Marcelić, u knjizi *Preko*, 65. str. - crkva je draga kuća, kuća Božja, kamo se utječe u svakoj potrebi i nevolji. Crkva nije nikad pusta i u svakdanje dane pohađana je jutrom i večerom. Osobito u nedjelju rijetko će koji Prečanin ostaviti sv. Misu. Ako je ne sluša u Preku, sluša je na Školjiću ili u Zadru.”

Bilo tako i u budućnosti!

Rozario Šutrin

ZADARSKA NADBISKUPIJA

JUBILEJSKA GODINA - GODINA EUHARISTIJE

MOLITVA ZA EUHARISTIJSKI KONGRES ZADARSKE NADBISKUPIJE

Isuse Kristu, Kruše života,
zahvaljujemo ti što si u Euharistiji
objavio beskrajnu Očevu ljubav,
dar svojega Tijela i Krvi za spasenje svijeta.

Naša nadbiskupijska obitelj,
u ovoj godini tvoga i našega Velikog jubileja,
želi dublje ući u otajstvo
tvoga utjelovljenja i nazočnosti među nama.

Zato s posebnom ljubavlju slavimo
dekanatske euharistijske kongrese.
Cijela naša Nadbiskupija posebno te želi proslaviti
i posvjedočiti svoju vjeru na svom Euharistijskom
kongresu u Zadru.

Molimo tvoj blagoslov za naš kongres,
za sve naše žrtve da povjerujemo u tebe
i da te istinski uzljubimo:

“Učvrsti našu vjeru, utvrди ufanje,
obnovi Duhom Svetim lice zemlje sve!”
To te molimo, Kristu Gospodine,
koji si isti jučer, danas i u vijeće!

Amen.

፩፻፭፲

1971. im 2.361 stanovnika, god. 1998. - 1.334 stanovnika i 409 obitelji. Od toga 20 osoba živjeli samو, a isto toliko u domaćinstvima po 2 osobe. U Preku su demografska slika župe i pad puganstva zadržavajuću.

U crkvi se sacruvalo 15 glagoljskih tiskamih misala i brevijara, a kod otsaca trećeg redaca na Školskom takodjer potmeast.

Zupa Preko dala je 128 svećenika glagoljaša.
Nas vrijedni glagoljaš don Vl. Crnatomović
donosi ih abecednim redom u svoyoj rukopisu
nos radijji i u Radovima, sv. VII. i VIII., izd.
Ist. JAZU, Zagreb 1960. str. 226.

Ti glagoljska natpisna na kamenu nalaze se u samsotanu sv. Pavla Pustinjača Šenjevacu tećoređaca na Skočiju (Galevcu), a donosi akademik Branko Fučić u svosoj knjizi Glagoljski natpisi, izd. JAZU, Zagreb 1982. str. 335.

"Krizarsko bratstvo live Masina", osnovano je u Župi pred blagdanom Tijelova 1999. godine. Osmivac mu je i daho vnik don Tito Šarin, Župnik. Okuplja mlade i odrasla u duhu kričanskih ideala i hrvatskog domoljublja pod

Brij Pucanska

MIHAIL - TKO JE KAO BOG. Nabavljeno
1998. god. u spomen 5. godišnjice utemeljene
davnine glagoljicom. Preku se sačuvalo šest
glasova sv. Mihovilla je teško 80 kg. Natpis:
Glagoljica

Prema podacima mletackih amargrafa (popisi-
vacâa pugamstva), Preko je imalo 1527. (kao
zaselak Stotomišćice), Preko je imalo 1526. Zitelja. U popisu
pugamstva zadarškog otočja, koji je učinio za-
darški gradski knez Oktaravijan Mocenigo
1608. god., Preko (Villa di San Michæl Otri-
Zadarško otočje, Zadar 1974. str. 184-5.). Go-
dine 1754.-426, a 1818. god. - 578 stan. Nad-
Marcelica i sastavni su dio povijesnâ upore.
voza 1928. Godine zalađanijem biskupa Josipa
Protegora Iusua. Stigle su u Preko 30. kolovo-
zova je utemeljiti ježica s. Marija Petkovic od
Luju časne sestre druzebe Kerei milosrda. Nji-
Vec preko 70 godina u Preku blago vtorio je
hovala je utemeljiti ježica s. Marija Petkovic od
Protegora Iusua. Stigle su u Preko 30. kolovo-
zova 1928. Godine zalađanijem biskupa Josipa
Zadarško otočje, Zadar 1974. str. 184-5.). Go-
dine 1754.-426, a 1818. god. - 578 stan. Nad-
"Križarsko bratstvo Iive Masića" osnovano je
u župi pređe blagdan Tijelova 1999. godine.
Osnivač mu je i duhovnik don Tito Šarin,
župnik. Okuplja mlade i odrasla u duhu
križarskog ideala i hrvatskog domoljublja pod

EUHARISTISKI KONGRES

ZADARSKÉ

NAD BISKUPIE

Misno slavlje na Ivanju. Nalazi se na južnom dijelu Preka.

Otočić Galevac, pučki zvan Školjić, vjerojatno je dobio ime po talijanskoj obitelji Galle, kojoj je pripadao u 14. st. Na njemu se nalazi franjevački samostan sv. Pavla Pustinja, a vlasništvo je fratara trećoredaca glagoljaša. Osnovan je 1443. god. Prvotno je tu bio benediktinski samostan, potom pavlinski. Samostan je obnovljen u 16. st. a u 17. st. pretvoren u bolnicu, *lazaret*. Otočić je 80-tih godina prošlog stoljeća bio pust, gol, a brigom i trudom redovničke subraće danas je iskićen borovom šumom i zelenilom.

Samostanska crkva ima na oltarima slike zadarskih majstora: Jurja Venture (1602.), Ivana Skvarčine (19. st.), Franje Salghetti-Driolija (druga pol. 19. st.) i Ivana Žmirića (sv. Rok). Oko crkve nalazi se groblje u kome počivaju uz pok. redovnike i članovi uglednih zadarskih obitelji. K tome, svećenik-pravaš don Ivo Prodan, hrv. rodoljub-mučenik Ivo Mašina i drugi.

Vrijedna samostanska knjižnica, stručno uređena, ima preko 7000 svezaka (o. Nikola Gregov, Školovanje... Zagreb 1990; o. P. Runje, Prema izvorima, Zagreb 1990.).

Otočić Ošljak nalazi se u zadarskom kanalu između Preka i Kali. Zovu ga i *Lazaret*. Dok je nekad na otoku živjelo i 400 osoba, pred 70-tak godina 15 obitelji i 200 žitelja, danas tek desetak starijih osoba. Na otoku je *crkvica sv. Marije* u kojoj se povremeno drže vjerski obredi. Veoma je stara (5-6. st.). Po mišljenju znalaca jedna je od najstarijih na našoj obali. Možda čak iz prvih kršćanskih vremena (misli biskup Marcellić).

Zvona u Preku

Zvonik. Na starom zvoniku, sagrađenom 1844. godine, bila je ugrađena kamena ploča koja govori o podizanju zvonika. Danas se ta

prva ploča, razbijena, nalazi u dvorištu kuće časnih sestara, Kćeri Milosrđa. Zanimljiva je zbog svoga jezika i pravopisa (*Blagodarnostju svojom xupa od Preka...*). Današnji natpis na zvoniku glasi: NAROD PREKA / POD ŽUPNIKOM DON VIDOM DUNATOV / i / GLAVAROM JANKOM LONČAR / PODIGOŠE / BOGU I DJEVICI NA ČAST / OVAJ ZVONIK / DNE 25. SVIBNJA 1844.

Na zvoniku kod stare crkve postavljena su tri zvona.

1. *Veliko zvono* (mrtvačko) je promjera 96 cm. Po svim dijelovima ima mnogo ukrasa, ali začudo, nema imena ljevaonice. Natpsi: KRALJICE PRESV, RUŽARIJA, MOLI ZA NAS! Na drugoj strani, također posred zvona, drugi natpis: BOGU NA SLAVU, MRTVIMA NA POKOJ, PREĆANI - MCMXXI (1921.). Poviše natpisa nalazi se lik sv. Ivana s Marijom pod križem i slike sv. Eufemije, sv. Nikole i sv. Petra apostola.

2. *Srednje zvono* (kao i ono manje) nalazi se poviše najvećeg zvona. Promjer mu je 76 cm. U medaljonu čitamo ime ljevaonice: FONDERIA PREMIATA DE POLI IN VITTORIO. MCMXXI. Figure: sv. Ante, sv. Alojzije Gonzaga, sv. Katarina, sv. Mihovil i sv. Juraj.

3. *Malo zvono* ima promjer 63 cm. Ljevaonica - kao i srednjeg zvona. Natpsi: SV. JOSIPE, ODALEČI OD NAS SVAKU KUGU BLUDNJA I STRASTI. BOGU NA SLAVU, MRTVIMA NA POKOJ. PREĆANI. MCMXXI. Slike: sv. Josip i sv. Frane.

4. *Staro zvono* je promjera 69 cm. Ljevaonica: Joannes Colbachini BASSANELI Jadere. Natpis: DON VITO DUNATO, PARROCO DI OLTRE, ANNO 1836. Imena svetaca nečitljiva zbog prljavštine od namaza ulja.

Zvona su elektrificirana 1997. godine.

XXXIX. SVEĆENIČKI DAN ZADARSKE NADBISKUPIJE

I. Predavanje

Dr. Milan Špehar: DAROVI DUHA

Isus je na posljednjoj večeri obećao svojim učenicima poslati Duha Svetoga, Duha Branitelja i Duha Istine (usp. Iv 16,7-14). Mi smo pak preuzeli starozavjetno nabranje darova Duha Svetoga (usp. Iz 11,2), dodajući im još dar pobožnosti, tako da katekizamski govorimo o sedam darova Duha Svetoga.

Time od samoga početka nije isključeno čak mnoštvo darova Duha budući da već po sebi broj 7 označava puninu i savršenstvo. Crkva nikad nije isključila npr. Pavlova nabranja darova Duha koja se razlikuju od Izajie i koja se razlikuju ponekad od zajednice do zajednice.

Upravo je to veličina Duha Svetoga. On ne mora svakoj zajednici, a time niti svakome pojedincu, davati svih 7 svojih darova i to ne moraju uvijek biti i gotovo nikad nisu samo oni darovi koje nabrava Izajija. Duh Branitelj i Duh istine u Pavlovo vrijeme i u Pavlovim zajednicama nije toliko zastupljen (ili potreban) koliko njegovi darovi prorokovanja, govorenja u jezicima, tumačenja toga govorenja. Kad Pavel nabrava darove, redovito tzv. govorenje u jezicima stavlja na posljednje mjesto. Ne isključuje ga, ali mu i ne pridaje veliku važnost. Štoviše, nije mu puno poznat snisao toga dara (usp. 1Kor 14,1-10). Za njega je najveći dar prorokovanje. Naravno, mi već iz SZ znamo da se prorokovanje ne odnosi u prvom redu na proricanje budućnosti, nego da ono ima prvenstveno katehetsko-etičku ulogu. Ustvari bi se taj Pavlov dar moglo prevesti riječju "poučavanje".

Bilo kako bilo, i bilo koliko darova Duha Svetoga da ima, nama mora biti jasno jedno: svi, ali baš svi darovi dani su čovjeku za izgradnju zajednice. Dakle, niti jedan se dar ne može za-

dobiti nikakvim asketskim vježbanjem. On je potpuno dar Božje suverenosti. Očito svaki dar Bog daje da bi čovjek njime mogao služiti zajednici na njeno izgrađivanje. nikad niti jedan dar nije dan kao nagrada niti da on koristi samo nekome pojedincu na njegovo izgradnje. Svaki je individualizam isključen. Ali nije isključena suradnja niti umiranje darova u slučaju nesuradnje i nerazvijanja tih istih darova.

DAR U CRKVI

Moramo priznati da se je kroz stoljeća, kada se je u Crkvi snažno naglašavala askeza kao individualni pobožni čin čivjekov, darove ipak shvaćalo kao zasluge dane pojedincima više zato da se vidi njihova svetost nego zato da bi oni izgradivali druge.

Isus, ako i govori o Duhu Branitelju i Duhu Istine jasno na posljednjoj večeri sve svodi na jedno. Sve zapovijedi svodi na jednu zapovijed: ljubavi prema Bogu i bližnjemu. Tako isto sve darove svodi na jedan dar: služenje. Služenje je dar par excellence. Zapravo ako tako shvatimo darove Duha Božjega, onda nam uopće neće biti važno niti koji su darovi niti nabranje koliko ih imamo. Bit će nam važno samo to da ih uporabimo koliko god možemo na izgradnju drugih. Ustvari tada ćemo osjećati ne ponos nego strahopštovanje i strah da ne bismo darove koje smo dobili zapustili.

Darovi Duha imaju, dakle, prije svega strogo pedagošku, a odатle i misionarsku ulogu, odnosno ulogu navještanja. Strogo pedagoška uloga dara ili darova je u tome da dar Duha Svetoga nikad nije dan kao nešto gotovoga, nego kao nešto što će nositelj dara dalje razviti

IZ POVJEŠTI NĀŠIH ZUPA

ZUPA PREKO

Preko je sredinje mjeseto otkako Ugljana kosi je jednom marmorna olтара. Na jednom je oltarna pala zadarškog slikara Frame Salghetti-Dholja, a priznajuće andela kosi oslobada duše iz ciste. Sagradena je god. 1965. a svečano su je poslana kripta i pokopan. Star je kripta tijesna (Radović, IV.-V., st. 223.). U toj kripti je mjeseto u udaljenom pet km. Naseljeno je bilo vreće ja iznadit i usima upravljati. Ali, dakako, rove ja iznadit i usima upravljati. Ali, dakako, Zouv ga ne daju od nasuputnosti nasih otoka. Zouv ga jeđana od nasuputnosti nasih otoka. Zouv ga sagradila kripta sa sarkofagom. Crkva ima četiri zupna kripta sa sarkofagom.

Novu zupnu kriju Gospođe od Ruzarija, velika crkva, toborađa je bijela „prekta lipotica“. Sagradena je god. 1965. a svečano su je posložaj. Sagradili su joj novi kripti svima i životom. Preko je dobrolojime prema svom polozaju. Mjeseto je dobrolojime prema svom polozaju. Sagradeni su u novo krijevima i životom. Preko je dobrolojime prema svom polozaju. Zadru, VI.-VII. 1960., st. 543.).

Odbor za ujezdu izgradnju bio je formiran još 1890. god. i tek 1923. započela je gradnja te-meljnog dijela za župnika don Mate Garko-novićem i ž. vikarom o. Ljubom Vlačićem. Preko je dobrolojime prema svom polozaju. Sagradili su joj novi kripti svima i životom. Preko je dobrolojime prema svom polozaju. Mjeseto je dobrolojime prema svom polozaju. Sagradeni su u novo krijevima i životom. Preko je dobrolojime prema svom polozaju. Zadru, VI.-VII. 1960., st. 543.).

Sveti Ivan Krestić je drevna romanička crkvičica, vrijedni sakralni spomenik koji potječe iz 11/12. st. O njemu je pisao dr. Ruzarija. Prečani je zovu Gospođe od Lazarija Ruzarija. Prečani je zovu Gospođe od Lazarija Split, br. 4/67.; Vjesnik zad. nadb. 1967.).

Stara župna krija posvećena je Gospođi od Splitom. Prečani su u novo krijevima i životom. Preko je dobrolojime prema svom polozaju. Zadru, VI.-VII. 1960., st. 543.).

PREKE CRKVE

VJESNIK

Bi. 7-8/2000.

Upravo je to često puta dama razloge rovateža. Upravo je to često puta dama razloge moge stavit na darove a ne izvor darova i da-vec se u samim riječima nazire da se prevensvo sagradena 1765. god. na mjestu starje grade-vedno brodona pacetovina sa zvonikom, tuzu je Lazar u čakavskom narječju). Crkva je jednootroda o darovima Duga Svetoga. Name, govoriti o darovima Duga Svetoga. Name, Bas zato moramo priznati da nije bezopasno gospodarstvo učiniti učinkovito.

Duga može samo posjedovati nas i nama ne bi bio Duh kad bi ga neko posjedovao, jer Duh ječi svih krštenika (sto će naglasiti tek Drugi hodovali svjetlosti Crkvi kosi se je shvacalo buditi svjetlosti u katolička da i oni imaju darove Mozda su krasici penekostali priječi vratkanski sabor).

U biti je Duh onaj koji vodi i, neriječko - ne samo u slučaju Jerome - zavodi. Preko je Duga može samo poslussati i nista više. To je jednootroda očekiva ovdje (Vj. zadarske nadiskupije br. 1-2/1971. st. 18.).

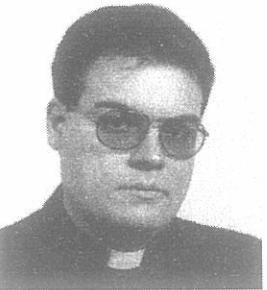
Duga može samo poslussati i nista više. To je jednootroda očekiva ovdje (Vj. zadarske nadiskupije br. 1-2/1971. st. 18.).

VJESNIK

Bi. 7-8/2000.

NAŠI MLADOMISNICI

Don Dario Tičić

Rodio sam se u Zadru, 6. listopada 1975. godine. Moji su mi roditelji, Ante i Ika Tičić rođ. Potočnjak, dali ime Dario na krštenju u Veloj Crikvi, u Pagu, po rukama don Frane Mandića, ondašnjeg paškog nadžupnika. Stalno mi je boravište u Pagu, gradu bogate povijesti i kulturne baštine. U Pagu sam završio osnovno školovanje i primio temelje ljudskog i kršćanskog odgoja, u prvom redu od mojih roditelja, a potom i od moga župnika pok. don Frane Mandića. On je svojim svećeničkim likom i djelovanjem duboko u temeljima moga svećeničkog zvanja. Budući da u Pagu stanujem blizu Zborne crkve, u samom centru grada, s pravom mogu reći da sam odrastao u njenoj sjeni. Uvijek sam slušao o tolikim Pažanima i Paškinjama koji su se ostvarili u svećeničkom ili redovničkom zvanju i koji su svojim djelovanjem zadužili Crkvu i rod. Kroz povijest ih je bilo mnogo. Sjetimo se samo Bartula Kašića i splitskog nadbiskupa Diškovića, Pažanina, kao i tolikih drugih, znanih i neznanih. Tolike crkve, samostani, paški Zborni kaptol, ponosna tradicija, a najvažnija živa vjera paškoga kamenjara: sve

je to u meni stvaralo ozračje kako bih Bogu rekao svoj DA!

Odlučivši postati svećenik, pošao sam u naše sjemenište "Zmajević" u Zadru. Za rata sam bio u Pazinu i, povrativši se u Zadar, 1994. maturirao. Naš tadašnji nadbiskup ordinarij, mons. Marijan Oblak, poslao me na teološki studij k Isusovcima u Zagreb. Dokončavši šest godina studija diplomom iz teologije, vraćam se u našu nadbiskupiju, u Zadar. Radost moga svećeništva proživiljava cijeli grad Pag, jer u istome nije bilo mladomisničkog slavlja točno 60 godina. To puno govori i obećava, istom i obvezuje, jer današnje prilike iz dana u dan postaju sve složenije, za Crkvu osobito. Ondje se želim odužiti i zahvaliti, u prvom redu mome pokojnom župniku don Frani Mandiću, koji me je, gotovo od malih nogu, držao uvijek uza se, svuda gdje mu je kao svećeniku bio potreban ministrant; u Pagu su to "akoleti". Bog mu bio nagradom! I moj sadašnji župnik, don Srećko Frka-Petešić, svojim je bodrenjem, razumijevanjem i podržavanjem zaslužio javnu hvalu. Njemu sam osobito zahvalan jer me doveo do oltara i tako dovršio ono što je Don Frane započeo. Hvala i našim nadbiskupima, Marijanu i Ivanu! Ovom posljednjem nadam se biti dobrim suradnikom u prezbiteriju za Božju stvar. Bio moj život i rad i na dobro našega naroda i i drage nam Crkve Zadarske! "Molite, braćo, da moja i vaša žrtva bude ugodna Gospodinu, Bogu našemu".

(Rimski misal)

što se o Duhu Svetome malo govori, a o njegovim darovima sve više, i to, nažalost, ne kao ono što na njega upućuje, nego što upućuje na primatelja dok darovatelj ostaje sve više u pozadini. Time on sve manje postaje osoba, a sve više automat koji je jednostavno prisiljen određenim ljudima zbog njihovih određenih zasluga dati određene darove ne da njima upravljaju na taj način da drugima služe ili da umnažaju darove kao ljudi iz Isusove pripisodobe o talentima, nego da se njima diče i hvale.

Nažalost, malo smo ili nikako u stanju na duhovno područje primijeniti ono što u svakodnevnički barem znamo: da nije važan dar nego darovatelj.

To bi značilo da bismo mi morali težiti k tome da budemo obdareni darovateljem: Duhom Svetim. Osjetiti i skusiti njegovu blizinu znači ništa ga ne tražiti, nego jednostavno poput Marije Magdalene sjediti do njegovih nogu. Prebivati uz njega. Slušati njega. I ništa više. Sve će nam se ostalo dati. No da je ovo "sjedenje do nogu" Isusovih tako lako kako nam se može učiniti, onda bi to većina učinila. To "sjedenje" je i te kako teško. Zato od njega bježimo.

Nije li upravo to ono što Isus sam želi? On uopće ne govori o darovima Duha nego o Duhi Branitelju i Duhi Istine. Time je dar personificiran, a to znači da dar i darivatelj u našoj teologiji jesu ili je jedno, samo što smo mi odijelili dar od darivatelja.

To se ne suprotstavlja Pavlovom poticaju da težimo za darima, i to višima (usp. 1 Kor 12,31). Svi darovi koje on spominje služe samo na izgradnju jednoga tijela kojemu je glava Krist, a mi svi zajedno sačinjavamo to tijelo, tako da nitko za sebe reći da je on viši, a drugi niži. Sve će to Pavao zaokružiti s onim najljepšim, pokazujući nam najizvrsniji put, a to je ljubav (usp. Himan ljubavi, 1 Kor 13).

Djela apostolska toliko su njom vođena da ona ne raspravljaju niti nabrajaju darove Duha. Ona su puna i prepuna njegovoga djelovanja. Kako se može uočiti i razaznati djelovanje Duha od onoga što ono nije, odnosno od onoga što je djelovanje čovjeka? nije to u prvom redu ozdravljenje uzetih i ostalih bolesnika, nego je u prvom redu to što apostoli nastavljaju širiti radosnu vijest i onda kad ih proganjaju, kad ih stavljaju u zatvor i šibaju. Oni se raduju što mogu trpjeti barem nešto za ime Isusovo, i nesmetano nastavljaju dalje navještati, dok god ih opet ne uhite i dok ih naponsljetku ne pogube. To što se oni, nemoćni i nenaoružani, nikoga se ne boje, to je najveći dokaz da ih vodi Duh Sveti. Tu ludost ipak nitko ne može od sebe učiniti a da ga ne vodi Duh Božji.

(Opraštati neprijatelju koji ti je ubio nekoga od najdražih i spolio kuću, slaviti euharistiju, zahvalu, u uništenoj župnoj crkvi u Rakovici 1995. ili negdje drugdje, to čovjek ne može učiniti svojim silama, nego samo Božjima. Dakle, kad tako nešto učini, to je učinio Bog u njemu.)

Ako tako gledamo Djela apostolska, onda je sam naslov te knjige pogrešan, jer to nisu djela apostola, nego su to djela Duha Svetoga. Uistinu Djela Duha Svetoga!

Prvo što je Duh Sveti učinio je da su ga ljudi razumijeli svatko na svome jeziku. Kako to kad nepismeni apostoli nisu poznavali niti jedan drugi jezik osim svojega? Osim toga, nisu stekli niti neke posebne kreposti. Još su uvijek bili plašljivi i u strahu za svoj osobni život. Još su uvijek bili, dakle, puni egoizma. Prvo što je Duh Sveti učinio kad je na njih sišao bilo je da su izišli van. To znači: oslobođili su se straha. Straha su se oslobođili kad su prestali misliti na svoj život, kad su, recimo tako, prestali misliti svojomk glavom. Tada im više njihov život nije značio ništa nego da ga uporabe korisno, pa makar odmah bili uhvaćeni kad se pojave na ulici. Možda se toga trenutka nisu

pravedenosti u nagradivaju i postivanje sveto-
sti Dana Gospodnjeg a u zakonodavstvu i u
čupi". Ako se to dogodi, onda smo zaboravili
sklaldo liturgijsko pjevanje pred mostovom
vjeronučiteljice.

Vrane pod ravnanjem s. Aurelije Kultese,
vjermika prevodio je čupni crkveni zbor iz
Sklaldo liturgijsko pjevanje pred mostovom
vjeronučiteljice.

Hodočasnički u Vrani

sljepima, na sljedoru putstvi potlačene, pro-
masima, proglastiti suzijima ostlobodenje, viđ-
mazat! On me posla blagovjesnikom biti stro-
ugea: „Duh Gospodnjeg na meni je jer me po-
rekao da se riječi iz Staroga Zavjeta ondose na
rova Duhu Gospodnjeg, nego je u Nazaretu
Ius nije govorio ni o 7 niti više ili manje da-

nositelji očistiva.
u sebi nosimo očistivo, a i nositelji smo i pro-
Duh Šveteoga Zivotvorenje! Pak mi svećenici
čim. Ne zovemo li vše od davnih vremena
ja živim. Živjeti znaci prizivljavati ono što
vire iz življene. Ne što ja čim, nego koliko
Uostalom, nase se življene ne svodi samo na
rad, na akciju. Ona je samo dio življensja i iz-
jedica da ona koga vodi Duh Božji i Sveti
je svečestan toga da ga On vodi i kamo ga
vođi. On samo zna da mora to reći, to učiniti,
nije svečestan toga kada svega toga je čin-
to je, davno prije njega, ona Pavlova i Pav-
lovi nepoznat engleski kartuzijanci iz 14. st. i
živjeti. To je „oblik neznamja“ o kojem go-
treba i mora i ne može drugaćije nego tako
mati što treba reći i što treba učiniti, da on
ili, još puno bolje (jer ga uskoro čak neće zani-
vodi. On samo zna da mora to reći, to učiniti,
nije svečestan toga kada svega toga je čin-
to je našišpe kod svega toga je čin-
A ono što je našišpe kod svega toga je čin-

odseđenom naišli na zid neuspjeha!
puta, trazeći sebe - nevjesno ili prikriveno -
zetvu uspjeha, nego za sijanje. Koliko smo
Nase poslanje, ustalom, nje poslanje za
prikrivena u strastnosti usprkos neuspjehu.
pastoralnim uspjescima, možda su upravo
djela... Možda se ona ne zapazaju u velikim
sebe zapazamo kako nam Bog čini velika
Najprije svečega življensja! Koliko puta mi kod

ljudi, onih koga je poslao.
svjedoci Božju blizinu u hice iunc, u konku-
uvre sva usječova duhovnosti, prvi pozvana
lis, pastoralno ljubavi iz kose izvire i u koga
potrebni minimum rada u službama kose
potrebni sažeto receno, uvijek je više biti nego
imati. Nadabiskup se, nadalje, zalazio za
nositi od štečenja materijalnih dobara, od-
vrijedi ostvarenje cjelovite čovjekove osob-
nosti turizma kao i rad koji mogučava funkcioni-
ranje države i država. Istaknuo je načelo
turizma u sljuge ljubim, posebno u vrijeme
pruzaju usluge ljubim, poslednju u službama kose
potrebni minimum rada u službama kose
potrebni sažeto receno, uvijek je više biti nego
imati. Nadabiskup se, nadalje, zalazio za
nositi od štečenja materijalnih dobara, od-
vrijedi ostvarenje cjelovite čovjekove osob-
nosti turizma kao i rad koji mogučava funkcioni-
ranje države i država. Istaknuo je načelo

SVEČENIK I DUH SVETI

dotvorce i kad se divimo Negevom djelema.
dotvoriči. Cuđa se dogadaju kad svuda oko
ne trazišmo čuda, a još manje da budemo ču-
nečega, nego se čuda dogadaju kad mi upće
na negoča ruke uime istjerenja ili utjerenja.
križem nitki kad često puta magijski stavljamo
dogadaju na pozornici nitki kad malitimo
čini mi se da su to najosjetljivi biblijski dokazi
da negoča vode darovi Duhu Šveteoga, jer ih
uistinu nitko ne može posjedovati. Cuđa se ne
dogadaju na pozornici nitki kad malitimo
čini mi se da su to najosjetljivi biblijski dokazi
da negoča vode darovi Duhu Šveteoga, jer ih
uistinu nitko ne može posjedovati. Cuđa se ne

zavedenost koji sam spomenuo.
9,1-3). To je ona Jeremija - jeremijanska
vođen od Krista, za braku svoju...” (Rim
u Duhi Svetom: stina mi je tuga i neprekida
Kristu, ne Lazem, susjedok mi je savjet moga
lovska ljudstva kad kazze: „Istina govorim u
vori nepoznat engleski kartuzijanci iz 14. st. i
živjeti. To je „oblik neznamja“ o kojem go-
treba i mora i ne može drugaćije nego tako
mati što treba reći i što treba učiniti, da on
ili, još puno bolje (jer ga uskoro čak neće zani-
vodi. On samo zna da mora to reći, to učiniti,
nije svečestan toga kada svega toga je čin-
to je našišpe kod svega toga je čin-
A ono što je našišpe kod svega toga je čin-

Istine).

dokimo (Duh Bratite) i navješću smo (Duh
tada nas svih mogu razumjeti. Tada sve-
počinjemo govoriti usgevoim jezikom. Tek
se počneemo prepustati vodstvu Duhu, onda
strah nestaje onda kad počneemo davati. Kad
život za sveće dijete.

shvatiti itekako duboko mafaka ili otac kad daju
svakvima riječima, ali onako kako to može
izjeli van iz sveće skrivnosti, vjerovanju ne
jamo su to shvatiti apostoli kad su napokon
Zivot je ispunjen onoliko koliko smo ga da-
zivotarne ja.

All se bojimo da život ne živimo. Bojimo se
mozemo i život izgubiti, mi se toga ne bojimo.
dogoditi. Ne! Nam se sve može dogoditi, mi
autosugestija kako nam se ništa neće i ne može
samozavaravajuće, uvjerenje samih sebe,
limo kako smo odgoditi patnje nit to zmagati
straha. To ne znaci ni u kom slučaju da mis-
Zivot nam se ispunja tek onda kad nemamo
poradi mene, naci će ga!“ (Mt 16,25).

ustati prije nego što je umro: „Tko zeti život svog
spasti, izgubiće ga, a tko izgubi život svog
niti sjetili riječi kose su moralni čuti iz Isusovih

tijekom crkvene godine može doživjeti na svim većim blagdanima. U povodu jubilejske godine, još početkom godine 2000., na zvoniku je postavljen veliki jubilejski znak s natpisom na glagoljici: *Jubilej - 2000.*, vjerojatno jedini takav u Hrvatskoj. U svojoj homiliji, župnik Wielinski pozvao je Veložane da budu i dalje vjerni korjenima svojih pradjedova koji su stoljećima u vjerskom i kulturnom pogledu živjeli sa svojom crkvom sv. Petra koja je uza sve nedaće povijesti ostala čvrsto stoeći do danas poput Petra - Stjene. Pozvao je župljane da imaju srca za svog svetog Petra i njegov dom koji je usred mjesta i koji je nezamjenjiva škola bogoljublja, čovjekoljublja i domoljublja. Ovom prilikom postavljene su na tri oltara i obnovljene barokne oltarne pale (ulje na platnu, 17.-18. stoljeće) koje su obnovljene u Hrvatskom restauratorskom zavodu u Zagrebu o trošku istoga zavoda. Prikazuju svećeg Petra i Pavla, Svetu Trojstvo (zapravo Duha Svetog) i Bezgrešno začeće bl. Djevice Marije. Župnik je javno zahvalio toj državnoj instituciji kao i njihovim predstavnicima koji su bili nazočni na misi, te na kraju blagoslovio nove slike.

LM

PROSLAVA ZAVJETNOG BLAGDANA SV. NEDILJICE U VRANI

U povjesnom mjestu Vrana kod Biograda u Zadarskoj nadbiskupiji, svečano je, u nedjelju 2. srpnja, proslavljen zavjetni blagdan sv. Nediljice, mučenice. Procesiju pokorničkog i prosbenog značenja i svetu euharistiju predviše od pet tisuća vjernika iz župa Ravnih Kotara i Primorja predvodio je zadarski nadbiskup mons. Ivan Prendža, a s njime su koncelebrirala osmorica svećenika: don Ivica Jurisić, domaćin i župnik Vrane, Pakoštana i Draga; don Tomsilav Sikirić, župnik i dekan biogradski, don Joso Kokić, ravnatelj Nadbiskupskog sjemeništa "Zmajević" u Zadru; don Čedomil Šupraha, župnik i dekan Benkovca, Koralata i raštevića; don Marinko Jelečević, župnik Polače, Pristega i Radošinovaca; don Damir Juričin župnik Gorice-Rašatana i Tinja, don Elvis Ražov župnik u Sv. Filipu i Jakovu i Sikovu; don Krešo Ćirak, župnik Popovića, Bruške i Rodaljica i don Zdravko Katuša, student u Rimu. Sama proslava bklagdana sv. Nediljice započela je dan ranije, u subotu 1. srpnja, u 22 sata, molitveno-glazbenim bdjenjem u kojem su nastupili dječnji zborovi "Zlatna Harfa" iz Pakoštana i zbor mladih iz Bibinje. U molitvenom dijelu nazočnima su svoja svjedočanstva iznosili štićenici zajednice "Cenacolo" iz Jankolovice kraj Biograda, a nakon

molitveno-glazbenog programa je uslijedilo i euharistijsko klanjanje, koje je potrajalo do jučarnih sati.

U svojoj homiliji zadarski nadbiskup je podsjetio na život sv. Nediljice, rimske mučenice Dominike, koja je u svome životu ostvarila Božje zapovijedi i postala uzor kršćanima svih vremena. Pred njezinim likom i mi se danas pitamo što znači biti kršćanin u našem vremenu? Nadbiskup je posebno istaknuo trajnu vrijednost Božjih zapovijedi koje je Krist preuzeo iz Staroga zavjeta i uklopio u jedincatu zapovijed o ljubavi prema Bogu i čovjeku. Posebno se zadržao na trećoj Božjoj zapovijedi: Spomeni se da svetkuješ dan Gospodnjeg. Osvrnuo se na diskusiju u javnosti o potrebi rada nedjeljom i blagdanom radi prijema i posluge gostiju u turističkoj sezoni, jer da je "zemlja potrebna novca radi izlaska iz ekonomске krize". Potvrđio je iznova stav Komisije HBK Iustitia et pax, da Crkva ne može prihvati radno vrijeme koje bi oduzelо čovjeku pravo na odmor, zajednički život u obitelji i onemogućilo slavljenje Dana Gospodnjeg svetom euharistijom u župnim zajednicama. "To bi značilo da na prvo mjesto stavljamo profit ispred čovjekova prava na odmor, na obiteljsko i duhovno zajedništvo u

glasiti godinu milosti Gospodnje!" (Lk 4,18-19).

Duh Gospodnji na meni je! Taj je Duh vodio Isusa u pustinju i među ljude, na krštenje u Jordanu i na svadbu u Kanu, uzdrmati one koji su držali da su najbliže Bogu, pokazati svima s ruba društva kako ih Otac nebeski ljubi time što im je konkretno pomagao u njihovim konkretnim nevoljama.

Isus nije mahao Duhom Svetim i pokazivao kako sjedi poput goluba iznad njegove glave, nego je osjećao da ga on šalje sad ovamo sad onamo. Zato se više puta spominje da ga je *Duh vodio*. Samo je tako Isus mogao reći kasnije kako on ništa od sebe ne čini.

Mi, dakle, Duha ne posjedujemo, jer Njega se jednostavno ne može posjedovati. Sve -a to je ujedno najviše što možemo učiniti - je da mu se prepustimo da On nas vodi kamo hoće. Tada nam postaje svejedno gdje ćemo biti išto ćemo raditi.

No da bismo se mogli prepustiti vodstvu Duha, mi ga moramo najprije osjetiti svim svojim bićem u svojoj blizini. Svi mi imamo jako dobro iskustvo kako se odupiremo svačijem vodstvu, jer to osjećamo kao ugrožavanje svoje vlastite egzistencije. Koliko se puta i kroz koliko godina i samoga svećeništva odupiremo Božjemu vodstvu, jer se bojimo avanture s Bogom. Bojimo se posljedica te avanture. Nećemo li time izgubiti svoj vlastiti identitet? Nećemo li tada biti neprihvaćeni te možda čak ismijani i odbačeni i od najblžih kolega kao čudaci? (Tko kaže da su čudaci oni koje vodi Duh Sveti?! Ja držim da je upravo jednostavnost - biti s drugima, kad mi ništa nije strano i kad se ni nad čime i ni nad kime ne sablažnavam - znak da nas vodi Duh Sveti). Ipak bismo radije mi htjeli voditi Bogu nego da nas On vodi, radije bismo mi htjeli upravljati Bogom nego da On nama upravlja. Prvo nam se čini sigurnije, a drugo nam je veoma nesigurno.

No kad je Duh Gospodnji na nama, onda se događa da starac Abraham može doći u obećanu zemlju, da dječak David može biti izabran za kralja (što čak ni prorok ne može pomisliti) i pobijediti diva, da mucavac Mojsije može izvesti narod iz sužanjstva, da nepismeni ribari mogu postati apostoli i da njih dvanaest, bez televizije, radija, novina, interneta, može po svemu svijetu raširiti Radosnu vijest. A ja to ne mogu učiniti niti u župi s 90 % katolika!

Treba dozvoliti Duhu Svetomu da nas On vodi i nadahnjuje. To su ustvari, darobi Duha Svetoga. Oni nisu neka stvar, nego prije svega disperiranost, habitus, koji nam pomaže živjeti u skladu s božanskim inspiracijama. Treba ga prije toga prepoznati u svom vlastitom životu. I to u posve konkretnim datostima mojega života, jer Duh Sveti ne može biti nego konkretn. Gdje ga konkretno vidim? Kada sam se to zapitao kod sebe? Vidim li ga i u svojim borbama i mukama bez kraja, ali bez posustajanja? Vidim li ga kako mi govori kroz gladne, žedne, gole, bolesne, odbačene radi aidsa? Vidim li ga u onima koji su mi u župi često puta na raspolaganju? Vidim li ga, napokon, u tišini svoga župnoga doma (ako u njemu ima još prostora i vremena za tišinu)?

Ovo ne smijemo shvatiti individualistički, jer Duh individualizma ne pozna. Rekli smo da su nam darovi Duha dani za druge, bolje reći: *na izgradnju zajednice*. Zbog toga smo itekako odgovorni koji prostor u svom osobnom životu dajemo Duhu Svetome koji upravo preko nas želi izgrađivati zajednicu. Ta zajednica u punom smislu riječi je Crkva kojoj Duh Sveti daje život na taj način da čini živim, oživljava svakoga njenog člana koji svojim življnjem čini da Crkva bude zajednica živih. Tako nema antagonizma između pojedinca i Crkve kao zajednice nego životvorno upotpunjivanje, što će Pavao lijepo usporediti s udovima jednoga tijela. Ta Crkva opet nije za sebe tu na ovome svijetu kao neki otok nego svjetionik usred svijeta, sa zadaćom da cijeli svijet tavi

njivama Gospodnjim zadarske Crkve iščekuju nove i svježe duhovne snage. Don Dario je rođen u Zadru 6. listopada 1975. godine, od oca Ante i majke Ike rođene Potočnjak, a kršten je u paškoj zbornoj crkvi Svetе Marije od tadašnjeg župnika, sada pokojnog don Frane Mandića. Tu je u sjeni "vele crikve", kako pažani zovu svoju župnu crkvu, gdje je neposredno živio i odrastao, i od svojih roditelja, župnika i časnih sestara primio temelje ljudskog i kršćanskog odgoja, a i klicu svoga svećeničkog poziva. Slušajući od starijih sugrađana priče o glasovitim crkvenim ljudima, rodom iz Paga, koji su svojim djelovanjem i služenjem zadužili Crkvu i hrvatski narod, među kojima svakoko je potrebno istaknuti jednog Bartula Kašića, splitskog nadbiskupa Diškovića, te drugih znanih i neznanih svećenika, redovnika i svakako paških koludrica bendiktinki sv. Margarite, sve je to u srcu mladog Daria budilo nadu i stvaralo ozračje da Bogu jednom i zauvijek reče svoj DAI! Odlučivši se za svećenički poziv, nakon osmogodišnjeg školovanja u Pagu, uputio se u zadarsko sjemenište "Zmajević", koje je bilo prisiljeno tada zbog ratnih razaranja grada Zadra preseliti se za dvije godine u Pazin, a nakon povratka maturirao je u Zadru 1994. godine. Put prema ostvarenju svećeništva odveo ga je u Zagreb na studij filozofije i teologije kod otaca Isusovaca na Jordanovcu, gdje je u lipnju ove godine na Filozofsko-teološkom Institutu i diplomirao. Za đakona je zaređen u zbornoj crkvi u Pagu, 29. kolovoza prošle godine, a Mladu misu slavit će u nedjelju 9. srpnja. Mladomisnik je prigodom svoga svećeničkog ređenja izjavio da "radost svoga svećeništva zajedno s njime proživiljava i njegov grad Pag, jer u njemu nije bilo mlađomisničkog slavlje već punih 60 godina. To mnogo govori i obećava, istom i obvezuje, jer su današnje prilike iz dana u dan sve složenije, posebno za Crkvu. Svojim mlađomisničkim slavljem želim se odužiti i zahvaliti svima koji su me na mom putu do svećeništva pratili molitvom i ljubavlju".

Nedjeljko Zubović

Predvoditelj euharistijskog slavlja zadarski nadbiskup mons. Ivan Prenda među ostalim je u svojoj poticajnoj i nadahnutoj riječi istaknuo: "Večeras s vjerom i zahvalnošću stojimo pred našim Gospodinom i gledamo apostolske nasljednike u našoj nadbiskupiji zadarskoj, od sredine četvrtoog stoljeća do ove završnice dvadesetoga stoljeća. Gledamo i na bezbrojne svećenike koji su na ovome mjestu u katedrali, najprije sv. Petra a zatim sv. Stošije, po rukama apostolskih nasljednika postajali "upravitelji Božjih tajna" i "službenici Novoga saveza", navjestitelji i pastiri Božjemu narodu. Među njima će u brojiti i našeg ređenika don daria Tičića. Snjime će se zbiti i ostvariti sve ono što poznaje Evandelje i iskustvo tolikih kroz povijest Crkve. On je čuo u jednom trenutku mlađenštva tajanstveni Božji glas: "Dođi i slijedi me" i s vremenom još jasnije: "Učinit će te ribarom ljudi". Ta svijest i spoznaja je rasla u njemu, koračao je prema svećeništvu svjestan da Krist od njega traži posvemašnju vjeru i povjerenje u njegovo odabranje i ljubav, te poziv da mu podari svoj život, tjelesni i duhovni, svoje sposobnosti naravne i svoje darove od Duha podarene, da svoju obitelj zamjeni sa velikom župnom obitelji". Potom se nadbiskup Prenda izravno obratio ređeniku, rekavši mu da nikada zabravi da mu Krist ostaje vjeran u svakom trenutku, a da će ga Duh Sveti obuzeti u njegovom svećeničkom poslanju. Iznad svega ljudi očekuju od svećenika svjedočki život da ono što propovijeda i vjeruje, da ono što vjeruje živi, a ono što živi da usadi u duše povjerenima, a posebno mlađima. Tada će baš oni, naša mladež, prepoznati u svećeniku Božjeg čovjeka i sami se osjetiti pozvanima da podu za Kristom u svećeništvo ili redovništvo. Duhovno ozračje i radost zbog dobitka mlađog svećenika prenijela se iz katedrale na trg sv. Stošije gdje su pažani izveli svoj folklorni pučki program, a također i za bratskim stolom, koji je mlađomisniku učast priređen u dvorištu Nadbiskupskog sjemeništa "Zmajević", tamo gdje je sve i započelo.

euharistijsko otajstvo glavno, da je upravo Euharistija u središtu našeg svećeničkog života.

Već je Drugi vatikanski sabor jasno progovorio o mnogobrojnim obvezama koje prijete duhovnom životu današnjih svećenika:

"U današnjem svijetu, kad se ljudi moraju brinuti za tolike poslove i kad postoji toliko raznolikost problema koji ih muče - a često ih moraju brzo rješavati - nalaze se ne tako rijetko u opasnosti da se upravo izgube u mnoštvu stvari. A prezbiteri - zapleteni i rastrgnani premnogim dužnostima svoje službe - ne mogu a da se bez tjeskobe ne pitaju kako bi s vanjskom djelatnošću mogli spojiti u jedinstvo svoj unutarnji život. (...) Prezbiteri će to jedinstvo svoga života postići ako se povežu s Kristom u prihvaćanju Očeve volje i darivanju samih sebe za stado koje im je povjerenio. Ako budu tako vršili ulogu Dobrog pastira, naći će u samom izvršavanju pastoralne ljubavi vezu svećeničkog savršenstva koje će u njihovu životu i djelovanju uspostavljati jedinstvo. Ova pastoralna ljubav proistiće naročito iz euharistijske žrtve. Zato ona predstavlja središte i korijen čitavog života prezbitera, tako da svećeničko srce ono što se zbiva na oltaru nastoji primijeniti na sebe. Ovo se ne može postići ako sami svećenici po molitvi ne ulaze uvek sve dublje u Kristovu tajnu" /Presbyterorum Ordinis, 14/.

Sabor dakle nije tek ustvrdio poteškoću naše rastrganosti mnoštvom obveza, nego i uputio na rješenje. A rješenje je - slijediti Krista, Dobrog pastira. Ako je on u središtu našega života, ako je euharistijska žrtva u središtu našeg svećeničkog služenja, sve će ostalo doći na svoje mjesto. Bude li se u našem životu zbiralo ono što se slavi na oltaru, svaka žrtva postajat će gozba i vodit nas prema gozbi glavnoj, onoj Jaganjčevoj.

Lijepo su rekli saborski oci da svećenik treba primijeniti na sebe ono što se zbiva na oltaru. To znači da je svećenički život zapravo euharistijski život. To znači da se u svećenikovu

životu, gdje god on živio i što god radio, ostvaraće ono što se zbiva na oltaru. Nažalost, događa se i ono što je tomu suprotno: da se na oltaru vidi ono što se zbiva u životu. A kad se u svećenikovu životu zbiva nered, zbivat će se nered i na oltaru. Nije stoga čudno da po oltarima nalazimo svega i svašta: olovaka i rokovnika, direktorija i kalendara, žigica i upaljača... Svećenik koji je svjestan da je najvažniji Onaj koji se žrtvuje na oltaru, neće dopustiti da ono što se zbiva na oltaru bude zasjenjeno ičim drugim, pa makar to drugo bilo ispred ili iza oltara, u dvorištu pred crkvom ili u dvorani pod crkvom... Kad je glavno ono što se zbiva na oltaru, tad dobiva svoju pravu ulogu i ono što se ne zbiva na oltaru. Ne gubi svoju vrijednost; tek tad je zapravo dobiva.

Na dan svog ređenja svećenik je čuo ovaj poticaj: "Budi svjestan onoga što činiš, provodi u djelo ono što ćeš obavljati i život svoj suobličuj otajstvu križa Gospodnjega" /Rimski pontifikal, Zagreb 2000., str. 93/.

Jesmo li svjesni onoga što činimo? Je li doista i u našem životu glavni onaj događaj koji je bio glavni u Kristovu životu? Da li se doista suobličujemo Kristu koji se žrtvovao te nam se pod prilikama kruha i vina darovao?

Pogledajmo Njega i ispitajmo sebe. Čitamo u 6. poglavljiju Ivanova evanđelja da je mnoštv pošlo za Isusom jer ih je na čudesan način kruhom nahrario. Međutim, mnogi su ga ostavili kad je počeo govoriti o Kruhu života. Isus učinio malo čudo i mnogi za njim podošle; a kad je govorom najavio i potom životom ostvario najveće čudo, mnogi ga ostavise. Ipak, Isus nije s narodom ostao, išao je dalje i kruhom živim postao. Nije ugađao narodu, nego vršio volju Očeva. Činio je pripravna čuda i davao pripravne znakove da usmjeri narod na čudo najveće, na događaj pashalni. Slijedimo li Njega ili narod?

Crkva nam to lijepo tumači: "Čudesno umnažanje kruhova... predoznačuje preobilje

subrata, tako i osduševljeneh vjernika koji na
kofi se u svoje redovne primau nesimladege
dost okupljeneh nazoznika kako svećenika ra-
goditi, te je stoga i bila opravданa velika ra-
nadbiškupije u ovoj svetoj jubilarnoj 2000.

Mladomisnik Daro jedini je redenik zadarške
apostolskih privaka sv. Petra i Pavla zadarški
DARIA TICICA, rođom iz župe Pag.
U katedrali sv. Stosije u Zadru na svetkovinu
paskin narodnim nosijama, te ostalih vjere-
nostih Katoličke Crkve o toj svatrit. Name,

zjive don Joso Kokić upoznavao je misistrante
Sjemenista i Nadbiskupske klasične gimna-
ze duhovnik don J. Radićica Pimčić, a ravnatelj
kao stručni jefednačednog ministarstva govorio
sobno upoznavanje. O nedješljino svetoj misi
endo, osbno ispunjavane prisavice i među-
risno ispunjen, što uključuje okupljane, mar-
svaki trenutak jednodnevne bojkata je ko-
tro, do povratka svogim kućama u 17., 30 sati,
canjima. Od dolaska sjemeniste, u 9 sati uju-
zovne institucije, te kvizom i sportskim natje-
upoznavanjem sjemenista kao dogovome i obras-
molitvom, svetom misom, oblikom i
jemi su mogobojnjim zanimljivim temama,
Papa Ivan Pavao II. održeli da ova Jubiliejska
euharistijskим prilikama.

i našeg svećenickog životaj
takao svjedočimo da je Euharistijsa čudo
činio? Zar se tako njemu subtilijemo? Zar
zivot intenzivan euharistijski život Euharisti-
jarodu, a ne Gospodinu. Kad ugadašmo
advjetom, a ne za Kristom. Kad mi svećenici podemo za
josi je tužnje kad i mi svećenici održavaju
djece ce pitati kad ce opet udržavorec doci. A
to eudo žnati, koga taj zanak predoznatiče. Ra-
duševođeni. I mogi se uopće neće pitati sto
čudu ţeljenog održavljena i mnovoće biti
da Gospodin po nekom iscjelitelju učini neko
karizmatika i doci ce mnovoće pozataže
čudo vide. Dosta je pozata nekođe da neko
svjedoci smo kako danas mogli traze da neko
trebaže biti jason.

Dakle, čudesno umazanje kruhova samo pre-
dovančjuje euharistijski Kruth. Čudesno
umazanje kruhova samo pripravala josi
čudene je lomljene Kruga život. Jason je
čakale sto je pripravno, a sto glavno. Barem bi
čudene je lomljene Kruga život. Jason je
sumuge da su sveti ti zanakovi bili znakoviti, ali
gati, i biti će im dobro” (Mk 16, 17-18). Nema
neće im nauđiti; na nemocnike će rukе pola-
zje uzimati; i popisu li sto smrtonosno, ne,
izgajati zloduhe, novim će jezicima zboriti,
uzasćaća već bio nasaivo: “uime će moje
(Mk 16, 20). Te je popratne zanakove Isus prije
vase i utridivaće Riječ popratim zanakovima”

i propovijedahu posvuda, a Gospodin suradi-
evamđelja. Uhi smo da Isusovi učenici “odose
Nedavno smo proslavili svetkovinu Uzاسćа
Gospodinova i čitali zavjetek Markova
za ova dva sakramenta koji bi se onda doradi-
vao.

SVETNICKO REFENJE

Nedješko Zubović

Hija i užraste, i doneće stotući urad!

sijamo sieme budućih duhovnih radosti. Neka po-
iskustva i trenutke duhovnih radosti. Neka po-
generaciju ministarstva izmjenio sva ja
mladih svećenika u nadbiskupiji, s danasnom
surata kroz kosa su proslala vegačima sadanskih
vag i dugogodišnjih voditi ih ministarstvima
ski nadbiskup mons. Ivan Prendić, te kao osni-
osam učenika. Ministarstvo je počeo zadar-
tima kroz tri dana bilo je nazogeno sedamdeset i
sjemenistaraca. Na tim ministarstvima sura-
stranima, te još jednastesoricu zadaršku
Bilom Brigu, koji je orgamizirao kviz s minin-
maldiči župi Bl. Alojzija Stepinca u Zadru na
profesor u Sjemenisti don Igor Ljubić, župnik u
svećenici don Zdenko Dundožić, odgojitelji i
ridnu pomoc u radi s ministarstvima prizili
skom crkvonom zavodu. Duhovniku su sve-
našeg hrvatskog naroda i katoličke Crkve u
su prošle brojne generacije znamenith Župi
Kosa traje već više od 250. godina, i kroz koini

SUSRET MINISTRANATA

Don Zdenko Milić, župnik Švec. vjeca

Tako bi se postupno stvorio pastoralni direk-
tori Nadbiskupije.

O Zmajevičevom sjemenistu i njegovoj skoli
zije don Joso Kokić upoznavao je misistrante
Sjemenista i Nadbiskupske klasične gimna-
ze duhovnik don J. Radićica Pimčić, a ravnatelj
kao stručni jefednačednog ministarstva govorio
sobno upoznavanje. O nedješljino svetoj misi
endo, osbno ispunjavane prisavice i među-
risno ispunjen, što uključuje okupljane, mar-
svaki trenutak jednodnevne bojkata je ko-
tro, do povratka svogim kućama u 17., 30 sati,
canjima. Od dolaska sjemeniste, u 9 sati uju-
zovne institucije, te kvizom i sportskim natje-
upoznavanjem sjemenista kao dogovome i obras-
molitvom, svetom misom, oblikom i
jemi su mogobojnjim zanimljivim temama,
Papa Ivan Pavao II. održeli da ova Jubiliejska
euharistijskим prilikama.

i našeg svećenickog životaj
takao svjedočimo da je Euharistijsa čudo
činio? Zar se tako njemu subtilijemo? Zar
zivot intenzivan euharistijski život Euharisti-
jarodu, a ne Gospodinu. Kad ugadašmo
advjetom, a ne za Kristom. Kad mi svećenici podemo za
josi je tužnje kad i mi svećenici održavaju
djece ce pitati kad ce opet udržavorec doci. A
to eudo žnati, koga taj zanak predoznatiče. Ra-
duševođeni. I mogi se uopće neće pitati sto
čudu ţeljenog održavljena i mnovoće biti
da Gospodin po nekom iscjelitelju učini neko
karizmatika i doci ce mnovoće pozataže
čudo vide. Dosta je pozata nekođe da neko
svjedoci smo kako danas mogli traze da neko
trebaže biti jason.

Dakle, čudesno umazanje kruhova samo pre-
dovančjuje euharistijski Kruth. Čudesno
umazanje kruhova samo pripravala josi
čudene je lomljene Kruga život. Jason je
čakale sto je pripravno, a sto glavno. Barem bi
čudene je lomljene Kruga život. Jason je
sumuge da su sveti ti zanakovi bili znakoviti, ali
gati, i biti će im dobro” (Mk 16, 17-18). Nema
neće im nauđiti; na nemocnike će rukе pola-
zje uzimati; i popisu li sto smrtonosno, ne,
izgajati zloduhe, novim će jezicima zboriti,
uzasćaća već bio nasaivo: “uime će moje
(Mk 16, 20). Te je popratne zanakove Isus prije
vase i utridivaće Riječ popratim zanakovima”

i propovijedahu posvuda, a Gospodin suradi-
evamđelja. Uhi smo da Isusovi učenici “odose
Nedavno smo proslavili svetkovinu Uzасћа
Gospodinova i čitali zavjetek Markova
za ova dva sakramenta koji bi se onda doradi-
vao.

VJESNIK

radom vremenu tregovina i o radiu nedješljom i
parau o zakonskom privedlogu o produženom
ske bisikupské konferencije uključila se u ras-
Komisija Justitia et pax (Pravda i mir) Hrvat-
stavu Crkve o radiu nedješljom.

1. O izjavi Komisije Justitia et pax HRK i

Nadbiskupov intervju u Narodnom listu o inicijativi Vlade RH za produženjem
NADBISKUP O RADU NEĐEŠLJOM I RLAĐANOM

***

i našeg svećenickog životaj
takao svjedočimo da je Euharistijsa čudo
činio? Zar se tako njemu subtilijemo? Zar
zivot intenzivan euharistijski život Euharisti-
jarodu, a ne Gospodinu. Kad ugadašmo
advjetom, a ne za Kristom. Kad mi svećenici podemo za
josi je tužnje kad i mi svećenici održavaju
djece ce pitati kad ce opet udržavorec doci. A
to eudo žnati, koga taj zanak predoznatiče. Ra-
duševođeni. I mogi se uopće neće pitati sto
čudu ţeljenog održavljena i mnovoće biti
da Gospodin po nekom iscjelitelju učini neko
karizmatika i doci ce mnovoće pozataže
čudo vide. Dosta je pozata nekođe da neko
svjedoci smo kako danas mogli traze da neko
trebaže biti jason.

Dakle, čudesno umazanje kruhova samo pre-
dovančjuje euharistijski Kruth. Čudesno
umazanje kruhova samo pripravala josi
čudene je lomljene Kruga život. Jason je
čakale sto je pripravno, a sto glavno. Barem bi
čudene je lomljene Kruga život. Jason je
sumuge da su sveti ti zanakovi bili znakoviti, ali
gati, i biti će im dobro” (Mk 16, 17-18). Nema
neće im nauđiti; na nemocnike će rukе pola-
zje uzimati; i popisu li sto smrtonosno, ne,
izgajati zloduhe, novim će jezicima zboriti,
uzasćaća već bio nasaivo: “uime će moje
(Mk 16, 20). Te je popratne zanakove Isus prije
vase i utridivaće Riječ popratim zanakovima”

i propovijedahu posvuda, a Gospodin suradi-
evamđelja. Uhi smo da Isusovi učenici “odose
Nedavno smo proslavili svetkovinu Uzасћа
Gospodinova i čitali zavjetek Markova
za ova dva sakramenta koji bi se onda doradi-
vao.

Nadbiskup Prendž je u homiliji pozvao vjernike da uvijek časte Presvetu Euharistiju, da od nje i s njome žive svoj vjernički život iz dana u dan. "U jubilejskoj godini poruka nam je iznova osvjetlila spasiteljski Božji zahvat kojega je slika Savez Boga i Izraela. Novi Savez je sklopljen u Krvi Krista, Velikoga Svećenika. On je htio da Euharistija darovana cijeloj zajednici bude kroz sva vremena mjesto gozbe i zajedništva." Molilo se osobito za svećenička zvanja jer je "svećenik izravno povezan sa sakramentom Euharistije, od nje živi i bez nje zajednica vjernika ne može biti euharistijska" istaknuo je Zadarski nadbiskup.

Nakon svečanog misnog slavlja na kojem se pjevalo *Hvali Sion Spasitelja, Ave Verum i Kruh Andeoski*, te pučke euharistijske pjesme,

krenula je svečana i jedna od do sada najbrojnijih tijelovskih procesija središnjom gradskom jezgrom Zadra, od katedrale sv. Stošije do crkve sv. Šime. Sudjelovalo je nekoliko tisuća ljudi. U procesiji su se nosili jubilejski barjaci svih gradskih župa, sudjelovali su brojni zborovi, djevojčice u bjelini s cvijećem, časne sestre, svećenici i u središtu procesije Nadbiskup koji je pod nebnicom nosio Presveto. Pjesmom i molitvom procesija je ispunila čitav put od katedrale do crkve sv. Šime, poznatu zadarsku Kalelargu, duž koje su na mjestima bili okićeni prozori i balkoni sa svijećama i cvijećem. U crkvi sv. Šime, Nadbiskup je podijelio Blagoslov s Presvetim, čime je završila tijelovska svečanost.

LM

SJEDNICA SVEĆENIČKOGA VIJEĆA ZADARSKE NADBISKUPIJE

U Nadbiskupskom domu u Zadru, 28. lipnja 2000., pod predsjedanjem nadbiskupa Ivana Prendž, održana je deveta sjednica Svećeničkoga vijeća zadarske nadbiskupije.

Prva točka dnevnoga reda bila je: teritorijalno preuređenje nekih dekanata u Nadbiskupiji. U prvom redu raspravljalo se o Zadarskom dekanatu koji broji 19 župa i obuhvaća grad Zadar i tzv. prsten oko Grada, što čini 15 % župa u Nadbiskupiji. Taj dekanat obuhvaća oko 60 % svih vjernika, a u njegovu pastoralu su trenutno uključena 23 svećenika. Već više godina se razmatra problem podjele Zadarskog dekanata. Radi efikasnijeg pastoralnog rada, dekanat se dijeli na Zadar-Istok i Zadar-Zapad. Svećeničko vijeće misli da se dekanati Sali i Božava na Dugom otoku, budući da su maleni po broju stanovnika i svećenika, povežu u jedan dekanat, jer su sada i cestovno dobro povezani. Predlaže se da se Islam Latin-ski, u Ražanačkom dekanatu, priključi Novogradskom dekanatu. raspravljalo se i o preuređenju nekih drugih dekanata. Prilike i

povezanost župa su se promijenile, te pastoral zahtjeva novi preustroj.

Druga točka dnevnoga reda bila je: Izrada pastoralnih normi za slavljenje sakramenata krštenja i potvrde. Bezbroj puta se javila potreba za jasnijim smjernicama kojih se treba držati da bi se izbjegle nedosljednosti i zloupotrebe u pastoralu krštenja i potvrde na području cijele Nadbiskupije. Pokazala se je potreba da se stvori pastoralni direktorij za Zadarsku nadbiskupiju u skladu s Crkvenim zakonom, normama Hrvatske biskupske konferencije i uputama pojedinih obrednika te u skladu sa zdravim mjesnim tradicijama. Radi se o krštenju djece, mladih i odraslih kao i o roditeljima i kumovima koji na različite načine shvaćaju sakrament krštenja. Tu je i pitanje trajanja katekumenata, kao i problem odgode podjele sakramenta.

Što se tiče krizme, nije usklađena dob primanja na području HBK, a različita je praksa u gradu i na selu. Zaključeno je da jedna jedna

vijed i teološke ali i antropološke, kulturne i socijalne naravi a sve skupa usmjereni na zaštitu dostojanstva čovjeka. I vjera i čudoređe i čovjekovo zdravlje (psihološko i tjelesno) zahtjevaju da čovjek dade sebi predaha, da pruži svom tijelu odmor i svom duhu prigodu za nadgradnju, poštenu razonodu, da se posveti uzvišenijim ciljevima. Komisija *Iustitia et pax* izjavljuje da je "upravo nedjelja u naše vrijeme još jedini dan kad se uopće može okupiti većina obitelji te na taj način produbljivati tako neophodno obiteljsko i ljudsko zajedništvo".

Kršćanima je nedjelja svetinja, Dan Gospodnji, dan kada sudjelovanjem u bogoslužju Crkve, oko obiteljskog stola i u zajedništvu s bližnjima u punini mogu živjeti svoje dostojanstvo djece Božje. Isus je kazao: "Nije čovjek radi subote, već subota radi čovjeka!". To znači da je zapovijed o svetkovanim Dana Gospodnjeg usko vezana upravo uz čovjekovu dobrobit. Bilo bi protivno osnovnom smislu Božje zapovijedi kad bi se suzdržavalo od svih aktivnosti samo radi suzdržavanja, čak i kada je u pitanju šteta koja može iz toga nastati. Povrijediti čovjeka znači povrijediti Boga. No, od čovjeka se očekuje da se suzdržava od svega onoga što nije neophodno i nužno, od onoga što ga čini manje čovjekom, što mu ugrožava dostojanstvo. Kršćanstvo ne stvara idole od vremenitih stvari, već ih posvećuje i oplemenjuje da se po njima Bog slavi a čovjek spašava. Zato smatram da u ime vjerske slobode kršćanima treba biti priznato pravo da nedjeljom ne rade. Iskreni krščanin će znati svetkovati nedjelju i blagdan kako dolikuje.

Ali, ne radi se isključivo i samo o kršćanima. Zar ne vidimo da civilizacija vrtoglavu tone u vrlo opasne ponore na mnogim područjima života. Pogledajmo stanje obitelji, mladeži, moralnosti u društvu, odnos čovjeka prema čovjeku i prema općem dobru... Zar smo tako slijepi pa mislimo da će samo podizanjem materijalnog standarda i povećanjem profita

svi problemi čovjeka, društva i naroda biti rješeni? Zar ne uočavamo da sâmo materijalno bogatstvo ne čini čovjeka zadovoljnim i ispunjenim a obitelj sretnom? A upravo na toj liniji postavlja se pitanje: A što je s porastom moralne i etičke svijesti građana? Što će biti sa zdravom i sretnom obitelji u kojoj će se odgajati zdravi budući naraštaji? Kakav može biti čovjek kojem je čitav život podređen stjecanju sredstava za materijalni opstanak, koji ne pozna više nedjelje i blagdana, kojemu je sve podređeno zaradi i tržišnoj vrijednosti? Ne postaje li i on obična roba na tržištu? Upravo u ime čovjeka i za čovjeka, u ime obitelji i zaštite njena dostojanstva i dobrobiti, u ime civilizacije u kojoj će etičke i moralne vrijednosti biti doista vrijednosti, branimo temeljno pravo čovjeka i radnika na tjedni i blagdanski počinak. A s obzirom da mi nismo nekakva amorfna masa bez identiteta i kulture već smo oblikovani i izrasli u okviru kršćanske civilizacije, a i zato što se velika većina priznaje vjernicima, katolicima, mi čvrsto stojimo na stanovištu da treba zaštiti nedjelju u našem društvu kao svetinju i vrhunsku vrednotu.

2. Stav u skladu s realnim prilikama, tržišnim ponašanjem, značenjem turizma, neophodnost minimuma rada

Posve je naravno da primjena jednog načela u konkretnosti života zahtjeva određenu prilagodbu, ali nikada na štetu osnovih vrijednosti ili same biti toga načela. Što bi to značilo u ovom našem slučaju? Sama Komisija *Iustitia et pax* u svojoj je izjavi jasno ustvrdila "u europskoj civilizaciji koja je izrasla iz kršćanskih korijena nedjeljom rade samo one službe i djelatnosti koje su stvarno nužne za funkciranje ukupnoga društvenog života i koje po svojoj naravi ne mogu prekinuti proizvodni proces." U današnjem životnom ritmu, osobito u našim turističkim krajevima, postoji objektivna potreba za radom dežurnih prodavaonica za osnovne potrebe (prehrambeni artikli, lijekovi, gorivo...). Međutim, to nikako

Bogji govor svijetu. „Sveti Antun je u svogem takao da su sveci putokaz prema Bogu, ali i homiliji nadbiskup Prendra medu ostalim je is-darski nadbiskup mons. Ivan Prendra. U svogoj sveti misi, navecer u 19 sati, predvodi je zasavetni pripovednikom stima, a glavnu svećanu svijeće u izgradnji. Sveće misle slavile su se u kapeli sv. Gorica na Pagu, Radostinovac, Šali, Vin-Simuni i Gorica na Pagu, Kruščica, Mršjanec, Šimac, Nunci, Nadim, Popović, Visocane, Žerac, Visocane, sv. Franje i Smiljevac u Zadru, Otuš na Pasmanu, Radostinovac, Šali, Vin-dračko Vas pozdravljam i blagoslovilam.

+ Ivan, v.r.
nadbiskup

Vi ste dužni sazeto reci na svim misama sto poruka pozdravljaju svi hrvatski biskupi. Obrabrite roditelje da ne popuste pritisca i da se ne uplaže krvih tumačenja i napada na vjeronauk.

Predmet Religijska kultura. Zna se zašto! ste uocili vrše se veliki pritisici da roditelji odustanu od vjeronauka i da se dečca upisuju na iz velike potrebe da se suzbiju kriva tumačenja vjeronauka u školi u hrvatskim medijima. Kako ste uocili vrše se veliki pritisici da roditelji odustanu od vjeronauka i da se dečca upisuju na

PROSLAVA SV. ANTUNA PADOVANSKOG

L.M.

bio nazogam i nadbiskup Ivan Prendra. Malih za blagdan Velike Gospe. Sušetu je Ivanom Pavlom II. u prigodi Svjetskog dana tom putu gdje će se susresti sa Svetim Ocem Sredisnje misno slave na Dubrovačku. u stolnicu „Jazine“, članovi Neokatolickog puta Na Dubrovcu poslije podne, u sportskoj dvorani okupili su se na sutret radi hodočašća u Rim.

Kristov učenici žive od istine i zbilje da gove potrebe, ali je isto tako veoma bitno da je bitno shvatiti kakav je svijet i kakve su nje- kogi je po njima izvodio velike projekte u životu. To nam govori da su učenici po moralnom. To nam govori da su učenici po Gospodnjem zapovijedi ušt u svijetu da bi ga živjeli nadbiskup Ivan Prendra, a u posebno Slavija svete potvrdi održana su u subotu, balo mijenjati na svim područjima: drust- venom, gospodarstvom, kulturnom a posebno katedrali sv. Stosije (za gradiske župe sv. Nikolje-Cimo. Svukupno sakrament križme Belafuzza, Srga Iussova-Vostarica i sv. Jzjza Stepića-Bili Brige, Uznesenja Marijina-Tigice. Radostan sam sto Vas mogu obavijestiti da cu na blagdan sv. Petra i Pavla, u Četvrtak, 29. lipnja ove godine, u katedrali sv. Stosije, u 19 sati, za svećenika zarediti našegaa dakovaa don Darija Broj: 1109/2000.

PROSLAVA SVEĆKOVINE DUHOVA U ZADRU

B. 7-8/2000.

prvu Crkvu pripremiti za ulazak u svjet i u vrde je nastavak pravih Dubrova. Krist je htio je kazao: „Svaka slavljene sakramenta pot- osobit nacinc križmamicima, nadbiskup Prendra Ivan Prendra. U svogom homiliji nazocima i na sv. Stosije, predvodi je nadbiskup zadarski Sredisnje misno slave na Dubrovačku. u stolnicu

„Zadar-Puntamika, članovi pokreta Kurvislo svih gradskih župa imali su bđesne s euharistijskim slavljem kose je predvodi nadbiskup Ivan Prendra. Posebni gospiti bili su članovi Kur- duhovske bđesne slave su članovi Neo- Zadar-Puntamika, članovi pokreta Kurvislo svih gradskih župa imali su bđesne s euharistijskim slavljem kose je predvodi nadbiskup Ivan Prendra. Posebni gospiti bili su članovi Kur- duhovske bđesne slave su članovi Neo-

Zadar, 13. lipnja 2000
REBEDJE DON DARJA TIGICA
Draga braćo svećenici,
Tigice. Radostan sam sto Vas mogu obavijestiti da cu na blagdan sv. Petra i Pavla, u Četvrtak, 29. lipnja ove godine, u katedrali sv. Stosije, u 19 sati, za svećenika zarediti našegaa dakovaa don Darija Broj: 1109/2000.

VJENCIK

VJENCIK

ODREDBE

B. 7-8/2000.

VJENCIK

VJENCIK

Broj: 1137/2000
PORUKA HRVATSKI BISKUPA O VJERONAUKU
Draga braćo svećenici!
Zadar: 22. lipnja 2000.

iz velike potrebe da se suzbiju kriva tumačenja vjeronauka u školi u hrvatskim medijima. Kako ste uocili vrše se veliki pritisici da roditelji odustanu od vjeronauka i da se dečca upisuju na

Nakon redenja svih pozvanih na primanje u Nadbiskupsko sjemeniste „Zmajevic“. Ujedno održujem da u nedjelju, našavivši ih edan danu prje, 9. lipnja 2000., polovicu od prikupljenje milostinje dostavite ovom Ordinarijatu s nazakom Za mladomistika. U tom danu župama i nadbiskup u mrtu Marijan Oblik.

radostan sam sto Vas mogu obavijestiti da cu na blagdan sv. Petra i Pavla, u Četvrtak, 29. lipnja ove godine, u katedrali sv. Stosije, u 19 sati, za svećenika zarediti našegaa dakovaa don Darija Broj: 1109/2000.

Draga braćo svećenici,
Tigice. Radostan sam sto Vas mogu obavijestiti da cu na blagdan sv. Petra i Pavla, u Četvrtak, 29. lipnja ove godine, u katedrali sv. Stosije, u 19 sati, za svećenika zarediti našegaa dakovaa don Darija Broj: 1109/2000.

VJENCIK

VJENCIK

novije povijesti kratko razdoblje za odbacivanje mnogih dosadašnjih tereta u društvu. Zrelost je još daleko. Zato među najveće izazove ubrajam odgoj za suživot u pluralizmu idejnih i drugih pogleda i interesa. Suživot je više od tolerancije. On traži neprestani napor za dijelog između pojedinaca i grupa. Dijalog je također zajednički napor u traženju istine na kojoj se temelji život i pojedinca, grupa i cijeloga društva.” Procesi globalizacije su neizbjegni, kazao je nadbiskup Prendža, i treba im ići ususret afirmativno, bez forbije i ksenofobije. Međutim, nećemo uspjeti izgraditi svoj ljudski i kršćanski identitet kao naš doprinos novom svijetu ako podlegnemo kozmopolitskim manirama nekih krugova u našoj hrvatskoj sredini koji prikazuju identitet čovjeka i naroda kao sramotu. On spada na prirodna prava koja proizlaze iz djela stvaranja - is-

taknuo je zadarski nadbiskup. “Napredak - da! Rad - da! Dostojanstvo osobe - da! Vlastito mjesto i suradnja s drugima u svijetu - da! No, nekritičnost prema ponuđenim stilovima života iz svijeta i podaništvu - ne! Ne zakonu profita pod svaku cijenu, na uštrb ljudske osobe. Ne i ponudama na duhovnom polju koje nam dolaze iz svijeta predkršćanskih religija jer nisu korak naprijed nego retrogradni procesi u traženju rješenja čovjekovim vječnim pitanjima o sebi samome i svijetu...”

Nadbiskup je na koncu u molitvi zaželio da cijelo društvo bude imalo milost svjetla u postupanjima i snage u zalaganju da studenti budu imali dobre uvjete za razvoj njihovih ljudskih, intelektualnih i duhovnih energija.

L. M.

SVEČANO PROSLAVLJEN DAN REDOVNICA

U srijedu, 7. lipnja 2000., u samostanu benediktinki svete Marije u Zadru, održan je XX. dan redovnica Zadarske nadbiskupije. Sudjelovale su gotovo sve redovnice, njih stotinjak iz različitih družbi, koje djeluju na području Zadarske nadbiskupije.

Nakon pjevane molitve trećega časa slijedila su dva predavanja. Prvo predavanje o *Euharistiji kao hrani djevice* održao je o. Jozo Milanović OSB, prior benediktinskog samostana sv. Kuzme i Damjana na Čokovcu. Naglasio je središnju ulogu Euharistije u životu redovnice i upozorio na opasnost da to najveće čudo Božje ljubavi ostane u sjeni nekih drugih, danas mnogobrojnih ali manje važnih, crkvenih događaja.

Drugi predavač, fra Damir Cvitić OFM, tajnik Franjevačke provincije sv. Jeronima u Zadru, imao je temu: *Marija-službenica Utječovanja i model redovnice*. Navodeći Mari-

jine riječi i prateći njezina djela istaknuo je uzorni lik “službenice Gospodnje” koji i danas snažno nadahnjuje, koji je i danas najjasniji model za svaku redovnicu.

Uslijedilo je zatim Pokorničko bogoslužje, a poslije njega i Euharistijsko slavlje što ga je predvodio zadarski nadbiskup mons. Ivan Prendža. Nadbiskup Prendža je redovnicama govorio o Isusovu pozivu učenicima i njegovoj molitvi Ocu za njihovu ustrajnost da budu vjerni. Isus je molio Oca da učenici ustraju u svijetu i svjedoče za Njega, da budu živi znak Njegove nazočnosti u svijetu. To je poziv i put svake redovnice, naglasio je nadbiskup Ivan.

U radosnom ozračju uskrsnoga vremena redovnice su svoj susret zaključile zajedničkim ručkom pod trijemom drevnoga koludričkog samostana sv. Marije.

L. M.

NOVA VJERONAUČNA GODINA

Broj: 1203/2000
Zadar: 4. srpnja 2000.

Draga braćo svećenici!
Dragi vjeroučitelji i vjeroučiteljice!

Započinjemo novu vjeronaučnu godinu. U svezi vjeronauka u školi ovih je dana objavljena i poruka hrvatskih biskupa, koju donosimo u ovom broju Vjesnika Zadarske nadbiskupije, a čiji sadržaj svakako treba prenijeti vjernicima, osobito roditeljima vjeroučenika.

Vjeronaučnu godinu započinjimo molitvom, u zajedništvu oko Stola Gospodnjega, sa sviješću da je sva naša pastoralna djelatnost usmjerenja ka dubljem i intenzivnijem sakramentalnom životu naših vjernika. Vjeronauku je konačna svrha ospособiti mlade vjernike za sakramentalno i euharistijsko zajedništvo u Crkvi.

Budući da školska godina počinje 4. rujna 2000., određujem da u nedjelju 3. ili 10. rujna 2000. godine pozovete vjeroučenike, nastavnike i roditelje na euharistijsko slavlje u znak početka vjeronaučne godine. U homiliji i molitvi vjernika nastojte posvetiti prikladnu pažnju vjeronauku, a poslije pričesti neka se po mogućnosti otpjeva ili izmoli himan “O dođi Stvorče, Duše Svet”.

Neka Gospodin blagoslovi našu novu vjeronaučnu godinu kao i sve Vas koji sijete sjeme Riječi u mlade duše.

+ Ivan, v. r.
nadbiskup

JUBILEJSKI OPROST HODOČASNICIMA GOSPI OD SNIJEGA NA ISTU

Broj: 1204/2000.
Zadar: 4. srpnja 2000.

Određujem da, uz crkve koje su već određene u Zadarskoj nadbiskupiji za dobivanje potpunog oprosta u ovoj Svetoj jubilejskoj godini (Vjesnik Zadarske nadbiskupije, br. 11-12/1999., Odredba br. 2030/2000, str. 393), crkva Gospe od snijega na brdu Straža, otok Ist, na dan 5. kolovoza 2000., bude mjesto gdje će vjernici hodočasnici moći dobiti potpuni oprost uz uvjet da se ispovijede, pričeste i izmole molitve *Očenaš, Vjerovanje i molitvu na čast blažene Djevice Marije* na nakane Svetoga Oca.

+ Ivan, v. r.
nadbiskup

treneurat u nads pokazuje kako je deset godina iz tog mentoring sklopa. I sad danas, aktuelni zakonotostima, mnogo logičnije u svima namenjenoj u svim privatnim i akademskim institucijama i postolještima. Ideologiziranog društva budućih mlađih intelektualaca: „Tako je svjetlost nadbiskup Prenda se ovim na budućnost sv. Sime.

U svog homiliji studentima i profesorima, sv. Sime, u Zadru, zadarški nadbiskup Ivan Šime, u Zadru, zadarški akademski godine povodom svetečka akademiske godine 1999/2000, za studente Filozofskog fakulteta i polstolještina ideologiziranog društva budućih mlađih intelektualaca: „Tako je svjetlost nadbiskup Prenda se ovim na budućnost sv. Sime.

U petak, 2. lipnja 2000., godine, u svetištu sv. profesarima. Pjevanje je predvodio župni zbor

GODINE MISIJA ZAHVALNICA ZADARSKIH STUDENATA NA SVRSETKU AKADEMSKE

LM
U svog homiliji, nadbiskup Prenda se oplođujući ih nadom koga ne varajući svoj navještaj u Ljudska dogadnja ovičekovoj povijesti, što više budi znati ulo- Kraljevini zbor pod ravnjem mons. Pavla Če tim više spasoštiti svjetlosti u kojima su konača vječova... Učenici svakog vremena biti svjetlu, kao i činjenice da je Kristus njom do postala svjesna svog zadatka, svoge misije u slavu. Također, poslije Uzrastasća, Crkva je kosoje čovječanstvo pozvanu dociti do iste Tako je na oređeni nacrtin ordeneata staza svatih lješova učenik konacno dociti k Ocu i au- zeti svoge misije u kratjevstvu nebeskom. Crkva na poseban način isčekuje veliku svetkovinu Duha (Praesentia), Svetočano di Vazmenog (uskršnog) vremena u kojem se uzlazak Uskrsloga Krista na nebo, etredeset dana poslije Uzrastinica, i započinje zavrsni novu Uzrastascu. Uzrastascem ili Spasovom slavi Zadru, proslavljenia je svetkovina Gospodin- em, uzrastascem uskrstog Krista k Ocu, uje- grijskom i teološkom smislu zapravo jedan od najvećih svetkovina. „Upravo ovim dogada- držati 13. lipnja 2000., svečanim euharisti- uje, sve nazocene na iskrenu molitvu za Domov- inu, za njena materijalna i duhovna dobra.

PROSLAVLJENA SVETKOVINA UZRASĆA

LM
Svečenika po novinama i stvaranjem afera se zeli strušt autoritet svečenika i Crkve. Na koncu propovijedi, nadbiskup Prenda pozvao Broj: 1205/2000. Zadar: 4. srpnja 2000.

B. 7-8/2000.

+ Ivan, V. r.
nadbiskup

S radosću Vas sve očekujem i u Kristu Gospodinu pozdravljam.
Primir za pisanje zbožne sudjelovanja u radu po skupinama.
Svećenici neka ponesešto je potrebito za koncertraciju a svi sudionici neka ponesešto sa sobom - Okrugli stol katohicka rasprava
13,30 - Objed 12,00 - Koncertirano euharistijsko slavlje
11,00 - Rad po skupinama
9 sati - Uvoda na riječ Nadbiskupa
9,15 - Dr. Zvonko Pažin. Animacija za nedjeljni Euharistiju
Kratka stanka
10,00 - Rad po skupinama
11,00 - Zajednička rasprava
13,30 - Dr. Milan Šimunović: Aktualna pitanja sadašnjeg trenutka: Školski vjeronauk i župna sještje u Zadru. Na misi su sudjelovali "Zmajevic", rektor Nadbiskupskog sještja Bolobanica, generalni vikara, i prof. Josip Kraljević, svećenici zbor pod ravnjem mons. Pavla Če tim više spasoštiti svjetlosti u kojima su konača vječova... Učenici svakog vremena biti svjetlu, kao i činjenice da je Kristus njom do postala svjesna svog zadatka, svoge misije u slavu. Također, poslije Uzrastasća, Crkva je kosoje čovječanstvo pozvanu dociti do iste Tako je na oređeni nacrtin ordeneata staza svatih lješova učenik konacno dociti k Ocu i au- zeti svoge misije u kratjevstvu nebeskom. Crkva na poseban način isčekuje veliku svetkovinu Duha (Praesentia), Svetočano di Vazmenog (uskršnog) vremena u kojem se uzlazak Uskrsloga Krista na nebo, etredeset dana poslije Uzrastinica, i započinje zavrsni novu Uzrastascu. Uzrastascem ili Spasovom slavi Zadru, proslavljenia je svetkovina Gospodin- em, uzrastascem uskrstog Krista k Ocu, uje- grijskom i teološkom smislu zapravo jedan od najvećih svetkovina. „Upravo ovim dogada- držati 13. lipnja 2000., svečanim euharisti- uje, sve nazocene na iskrenu molitvu za Domov- inu, za njena materijalna i duhovna dobra.

B. 7-8/2000.

Drage braće i sestre!

S radosću Vas pozivam na KATEHETSKI DAN ZADARSKE NADBISKUPIJE koji će se sljedećem rasporedom:

KATEHETSKI DAN ZADARSKE NADBISKUPIJE

održati 13. lipnja 2000. godine, u prostorima župe Unesensija Marijina, Zadar-Belafija, po Broj: 1205/2000. Zadar: 4. srpnja 2000.

VJESNIK

VJESNIK

DANAŠNJE STANJE KRŠĆANSTVA U SVIJETU

U organizaciji Hrvatskog kulturnog društva "Napredak" u Zadru, u ponedjeljak 22. svibnja, u dvorani Matice hrvatske, održano je zanimljivo predavanje prof. Željka Mardešića iz Splita, pod naslovom "Današnje stanje kršćanstva u svijetu". Nakon predstavljanja ovog uglednog hrvatskog sociologa i profesora na Visokoj teološko-katehetskoj školi u Zadru, i uvodnog slova dr. Stjepa Obada, predsjednika Društva, prof. Mardešić je dao prikaz stanja vjere u kršćanskim zajednicama Europe i Amerike, koje je u srazu sa sekularizmom od druge polovice devetnaestoga stoljeća do naših dana, osobito u civiliziranih naroda. Poslije sloma komunizma i bojovnog ateizma, uz vjeru u Boga danas je u svijetu prisutna ravnodušnost prema vjeri i njezinu prak-

ticiranju s razlikama u pojedinim kršćanskim zajednicama i dijelovima svijeta. Svoje predavanje prof. Mardešić je završio riječima da kršćanski suvremeni svijet ulazi s nadom u treće tisućljeće, ali i s naglaskom na kršćanske vrednote po kojima se živi i traje već dvije tisuće godina.

Poslije uspješnog izlaganja na zadatu temu, razvila se plodna rasparava u svezi više pitanja koje je kod slušateljastva nadahnulo aktuelno predavanje, na koja je prof. Mardešić znalački i stručno odgovarao.

Nedjeljko Zubović

MISA ZA DOMOVINU POVODOM DANA DRŽAVNOSTI

U nedjelju, 28. svibnja 2000., u svetištu Gospe od Zečeva, u starohrvatskom kraljevskom gradu Ninu, slavljena je svečana sveta misa za Domovinu, uoči Dana hrvatske državnosti, koju je pred mnoštvom vjernika i zajedno s brojnim svećenicima predvodio zadarski nadbiskup Ivan Prendža. Nadbiskup je na samom početku propovijedi naglasio da se nalazimo na tlu početaka hrvatske državnosti i crkvenosti. "Nin je živuća podsjetnica naših korjena i naših stoljeća. Ovdje smo se vraćali vazda svojim mislima i svojim molitvama za crkvu i za Domovinu."

Nadbiskup je kazao kako nam domovina nije idol već okvir za naš život, kao i temelj i jامstvo življenja našega identiteta. "Mislići sadašnjost Domovine znači vidjeti njezinu svekoliku zbilju: duhovnu i materijalnu. Kakva je, dakle, ta duhovna njezina zbilja?" Duhovnu zbilju Domovine promatramo kroz Deset Božjih zapovijedi: Kada se i gdje se žive ta pravila života, tada se može reći da je to bogobojsno društvo i da čini dobro, da je sadržaj tog društva dobro. "Što bismo mogli u

svjetlu izrečenoga kazati za ovaj čas naše Domovine? Ne bismo mogli zanijekati mnogo dobra što se živi i čini na svim razinama našega života: osobnom, obiteljskom, ili na mnogim razinama javnoga života... Pa ipak ne možemo ne izreći i neka pitanja koja opterećuju ovaj čas." Nadbiskup je istaknuo da su to u prvom redu zaborav, i to zaborav ljudi i djela koji su krvlju i vjerom i molitvom stvarali Domovinu za novo vrijeme. Također, i pitanje nepoštivanja osoba i zasluga koji su u temeljima hrvatske države. Tu je i pitanje osvete ili famoznog revanšizma. "Mi smo očekivali i očekujemo da se neće ponavljati neke zablude prošlosti, posebno one između 1945. i 1990. Tko nije svjestan da ovo nije ni četrdeset i peto ni devedeseta, malo je shvatio." U tom kontekstu Nadbiskup je spomenuo i postavljanje pitanja mjesta vjeronauka u školi kao pokušaj da se vjera stjera u sakristije i da se Crkva odbaci na rub društva. S druge strane, svojevrsna kampanja protiv ljudi u Crkvi ide za tim da se podijeli biskupe i suprotstavi ih po nekoj regionalnoj ili idejnoj pripadnosti, dok sve češćim povlačenjem

OBAVIJESTI

DUHOVNE VJEŽBE ZA SVEĆENIKE ZADARSKE NADBISKUPIJE - II. KRUG

Datum: Od 4. do 6. rujna 2000.

Mjesto: Samostan Kćeri milosrđa, Ugljan

Voditelj: Mons. dr. Ratko Perić, biskup mostarsko-duvanjski i apost. administrator trebinjsko-mrkanski

Svećenici koji će sudjelovati na duhovnim vježbama u II. krugu, dužni su to prijaviti Nadbiskupskom ordinarijatu.

GODIŠNJAK I ŠEMATIZAM ZADARSKE NADBISKUPIJE

U pripremi su Godišnjak i Šematizam Zadarske nadbiskupije. Župnici koji još nisu popunili upitnik s podacima o župama neka to učine žurno i neka čim prije dostave Nadbiskupskom ordinarijatu.

Katedrala Sv. Stošija, Zadar

